

Europeiska unionens officiella tidning

L 100

Svensk utgåva

Lagstiftning

sextionde årgången

12 april 2017

Innehållsförteckning

II *Icke-lagstiftningsakter*

FÖRORDNINGAR

- ★ **Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/653 av den 8 mars 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) genom fastställande av tekniska tillsynsstandarder för faktabladens utformning, innehåll, översyn och ändring samt för villkoren för fullgörandet av kravet på tillhandahållande av sådana faktablad ⁽¹⁾** 1

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES.

SV

De rättsakter vilkas titlar är tryckta med fin stil är sådana rättsakter som har avseende på den löpande handläggningen av jordbrukspolitiska frågor. De har normalt begränsad giltighetstid.

Beträffande alla övriga rättsakter gäller att titlarna är tryckta med fet stil och föregås av en asterisk.

II

(Icke-lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) 2017/653

av den 8 mars 2017

om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) genom fastställande av tekniska tillsynsstandarder för faktabladens utformning, innehåll, översyn och ändring samt för villkoren för fullgörandet av kravet på tillhandahållande av sådana faktablad

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) ⁽¹⁾, särskilt artikel 8.5, artikel 10.2 och artikel 13.5, och

av följande skäl:

- (1) Genom förordning (EU) nr 1286/2014 införs ett nytt standardiserat faktablad för att förbättra icke-professionella investerares kunskaper om paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter (Priip-produkter) och möjligheterna att jämföra sådana produkter.
- (2) För att icke-professionella investerare ska tillhandahållas basfakta som är lätta att läsa, förstå och jämföra bör en gemensam mall upprättas för faktabladet.
- (3) Bland de identitets- och kontaktuppgifter som nämns i artikel 8.3 a i förordning (EU) nr 1286/2014 bör ingå Priip-produktens ISIN-nummer (International Securities Identification Number) eller UPI-kod (Unique Product Identifier), om en sådan finns tillgänglig, så att det blir lättare för icke-professionella investerare att hitta mer information om Priip-produkten.
- (4) För att se till att icke-professionella investerare förstår och kan jämföra Priip-produktens ekonomiska och rättsliga egenskaper samt får en god överblick över investeringspolicyn och investeringsstrategin bakom Priip-produkten, bör faktabladet innehålla standardiserad information om typen av Priip-produkt, investeringsmål och hur de ska uppnås samt produktens grundläggande egenskaper och inslag, t.ex. försäkringsskydd.
- (5) Informationen till icke-professionella investerare bör göra det möjligt för dem att förstå och jämföra de risker som är förbundna med investeringar i Priip-produkter, så att de kan fatta väl underbyggda investeringsbeslut. Riskerna med Priip-produkter kan variera. De största riskerna är marknadsrisk, kreditrisk och likviditetsrisk. För att icke-professionella investerare ska vara helt medvetna om dessa risker bör information om riskerna i möjligaste mån aggregeras och presenteras siffermässigt i en enda sammanfattande riskindikator som åtföljs av tillräckliga beskrivande förklaringar.
- (6) I sin bedömning av kreditrisk bör Priip-produktutvecklare ta hänsyn till vissa faktorer som kan minska kreditrisken för en icke-professionell investerare. En bedömning av om tillgångarna i en Priip-produkt eller

⁽¹⁾ EUT L 352, 9.12.2014, s. 1.

lämpliga säkerheter, eller tillgångar som säkrar en Priip-produkts utbetalningsskyldigheter, vid varje tidpunkt fram till förfallodagen motsvarar Priip-produktens utbetalningsskyldigheter gentemot sina investerare bör i detta hänseende visa att de tillgångar som innehas av ett försäkringsföretag vid varje tidpunkt motsvarar det nuvärdesbelopp som försäkringsföretaget skulle behöva betala för att överlåta sina skyldigheter avseende Priip-produkten till ett annat försäkringsföretag.

- (7) För närvarande kan de betyg som sätts av externa ratinginstitut (ECAI) fungera som ett enhetligt närmevärde för kreditrisk inom alla sektorer inom unionen. Beroendet av kreditbetyg ska dock i möjligaste mån minskas. Det är därför viktigt att den sammanfattande riskindikatorn är objektivt rättvisande och gör det möjligt att jämföra olika Priip-produkter, samt att den övervakas på lämpligt sätt vad gäller marknadsrisk och kreditrisk, så att bevis för riskmåttets effektivitet i praktiken finns tillgängliga inför den översyn av förordning (EU) nr 1286/2014 som ska ske före den 31 december 2018. Översynen bör ta hänsyn till i vilken utsträckning externa ratinginstituts betyg i praktiken speglar en Priip-produktutvecklarens kreditvärdighet och den kreditrisk som investerare i enskilda Priip-produkter är exponerade för.
- (8) Om det finns en risk att en Priip-produkts likviditet kan variera beroende på möjligheterna att lösa in Priip-produkten i förtid eller att hitta en köpare på andrahandsmarknaden bör det finnas en särskild varning. Varningen bör även ange under vilka omständigheter det i samband med förtida inlösen finns en risk att utbetalningarna från Priip-produkten väsentligt kan avvika från vad som förväntas, bl.a. genom uttag av straffavgifter.
- (9) Även om beräkningar av avkastningen från en Priip-produkt är svåra att ta fram och förstå är information om sådana beräkningar av största intresse för icke-professionella investerare och bör ingå i faktabladet. Icke-professionella investerare bör få klar och tydlig information om avkastningsberäkningar som utgår från realistiska antaganden om möjliga utfall samt beräkningar av Priip-produktens marknadsrisk, presenterat på ett sätt som gör klart att informationen är osäker och att bättre eller sämre utfall är möjliga.
- (10) För att icke-professionella investerare ska kunna uppskatta risken bör faktabladet informera om potentiella konsekvenser om en Priip-produktutvecklare inte kan göra utbetalningar. Det bör tydligt anges vilket skydd en icke-professionell investerare har i sådana fall i form av system för investerarskydd, försäkrings- eller insättningsgaranti.
- (11) Information om kostnader är viktig för att icke-professionella investerare ska kunna jämföra olika Priip-produkter, som kan ha olika kostnadsstrukturer, och överväga vilken betydelse kostnadsstrukturen för en viss Priip-produkt kan ha för dem, vilket beror på investeringens löptid och storlek, samt på utfallet för Priip-produkten. Faktabladet bör därför innehålla information som gör det möjligt för en icke-professionell investerare att jämföra de totala kostnadsnivåerna mellan olika Priip-produkter som innehas under de rekommenderade innehavstiderna och kortare perioder, samt att förstå hur dessa kostnader kan variera och förändras över tid.
- (12) Konsumentundersökningar har visat att det är lättare för icke-professionella investerare att förstå siffror som anger penningbelopp än procentsatser. Kostnadsskillnader som är små uttryckta i procent kan motsvara stora skillnader i kostnaderna för en icke-professionell investerare om de uttrycks i penningbelopp. Faktabladet bör därför även ange de totala kostnaderna för de rekommenderade innehavstiderna och kortare perioder i både penningbelopp och procent.
- (13) Med tanke på att effekten av olika kostnader på avkastningen kan variera bör faktabladet även visa fördelningen av olika typer av kostnader. Kostnadsfördelningen bör uttryckas i standardiserade termer och i procent så att beloppen för olika Priip-produkter enkelt kan jämföras.
- (14) Icke-professionella investerarens personliga ekonomiska förhållanden kan förändras och de kan bli tvungna att oväntat avveckla långsiktiga investeringar. Investeringar kan även behöva avvecklas p.g.a. marknadsutvecklingen. Eftersom det är svårt för icke-professionella investerare att förutse hur mycket likviditet de kan behöva i sina investeringsportföljer totalt sett är information om rekommenderade innehavstider och kortast tillåtna innehavstider, samt om möjligheten till hel eller delvis förtida inlösen, särskilt viktig och bör finnas med i faktabladet. Av samma skäl bör möjligheterna och följderna av att avveckla investeringar i förtid klargöras. Det bör närmare bestämt klargöras om följderna beror på uttryckliga kostnader, straffavgifter eller begränsningar av rätten att avveckla investeringen, eller på att värdet på den särskilda Priip-produkt som ska avvecklas är särskilt känsligt för vid vilken tidpunkt detta sker.
- (15) Med tanke på att icke-professionella investerare sannolikt även kommer att använda faktabladet som en sammanfattning av Priip-produktens grundläggande egenskaper bör det innehålla tydlig information om hur klagomål kan inges mot produkten eller mot hur Priip-produktutvecklaren eller en person som gett råd om eller sålt produkten har agerat.

- (16) Vissa icke-professionella investerare kan vilja ha mer information om specifika inslag i Priip-produkten. Det bör därför finnas en tydlig och konkret korshänvisning i faktabladet till var det finns ytterligare specifik information, om sådan information ska ingå i faktabladet enligt förordning (EU) nr 1286/2014. Om Priip-produktutvecklaren är skyldig att lämna en del annan information enligt nationell rätt eller EU-rätt bör den icke-professionella investeraren informeras om detta och om hur man får tillgång till dessa andra dokument, även om de bara är tillgängliga på begäran. För att faktabladet ska vara så koncist som möjligt får länkar till sådana andra dokument ges via en webbplats, under förutsättning att det görs klart att de finns och kan laddas ned från denna webbplats.
- (17) Ett faktablad för en Priip-produkt som erbjuder många underliggande investeringsalternativ kan inte ha samma utformning som ett faktablad för andra Priip-produkter, eftersom varje underliggande investeringsalternativ har sin egen risk-, resultat- och kostnadsprofil och all nödvändig information därför inte kan tillhandahållas i ett enda koncist dokument. De underliggande investeringsalternativen kan vara investeringar i Priip-produkter eller andra liknande investeringar, eller standardiserade portföljer av underliggande investeringar. Dessa underliggande investeringsalternativ kan vara förenade med andra risker, avkastningar och kostnader. Beroende på typen av och antalet underliggande investeringsalternativ bör Priip-produktutvecklaren, om han anser det vara lämpligt, därför kunna upprätta individuella faktablad för varje alternativ. Sådana faktablad bör även innehålla allmän information om Priip-produkten.
- (18) Om Priip-produktutvecklaren bedömer att individuella faktablad för varje alternativ inte är lämpliga för icke-professionella investerare bör särskild information om de underliggande investeringsalternativen och allmän information om Priip-produkten tillhandahållas var för sig. För att undvika missförstånd bör den allmänna informationen om Priip-produkten i faktabladet ange skalan när det gäller risk, resultat och kostnader som kan förväntas för de olika underliggande investeringsalternativ som erbjuds. Den särskilda informationen om de underliggande investeringsalternativen bör dessutom alltid även ta upp egenskaperna hos den Priip-produkt genom vilken de underliggande investeringsalternativen erbjuds. Den särskilda informationen kan tillhandahållas i olika former, t.ex. genom ett enda dokument med nödvändig information om alla underliggande investeringsalternativ, eller genom individuella dokument om varje underliggande investeringsalternativ. Fondföretag och fonder som inte är fondföretag som omfattas av artiklarna 78–81 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG ⁽²⁾ när det gäller faktabladens format och innehåll ska under en övergångsperiod undantas från bestämmelserna enligt förordning (EU) nr 1286/2014. För att fastställa en enhetlig övergångsordning för dessa fonder bör Priip-produktutvecklare även fortsättningsvis få använda dessa faktablad för Priip-produkter som erbjuder dessa typer av fonder som enda underliggande investeringsalternativ eller tillsammans med andra underliggande investeringsalternativ. Om Priip-produktutvecklare väljer att använda faktabladen för Priip-produkter som erbjuder dessa typer av fonder tillsammans med andra investeringsalternativ bör dokumentet med allmän information innehålla en enda skala av riskklasser som har samma format som riskskalan för Priip-produkter. Skalan av riskklasser för alla underliggande investeringsalternativ som erbjuds i en given Priip-produkt bör kombinera en samlingsindikator för risk och avkastning enligt artikel 8 i kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 ⁽³⁾ för fondföretag och fonder som inte är fondföretag och en sammanfattande riskindikator enligt denna förordning för övriga underliggande investeringsalternativ. Om Priip-produkten bara erbjuder fondföretag eller fonder som inte är fondföretag som investeringsalternativ bör Priip-produktutvecklaren få använda presentationen och metoden i artikel 10 i förordning (EU) nr 583/2010. Oavsett vilken form som väljs bör den särskilda informationen alltid överensstämma med informationen i faktabladet.
- (19) Priip-produktutvecklare ska upprätta faktablad som är korrekta, opartiska, tydliga och inte vilseledande. Icke-professionella investerare bör kunna lita på informationen i faktablad när de fattar ett investeringsbeslut, även månader och år efter det att faktabladet ursprungligen upprättades om Priip-produkten fortfarande bjuds ut till icke-professionella investerare. Det bör därför fastställas standarder för att se till att faktablad utan onödigt dröjsmål ses över och i förekommande fall ändras, så att de förblir korrekta, opartiska och tydliga.
- (20) Uppgifter som används för att sammanställa informationen i faktabladet om t.ex. kostnader, risker och resultatscenarier kan förändras över tid. Förändrade uppgifter kan föranleda ändringar av den information som ska ingå, t.ex. av risk- eller kostnadsindikatorer. Priip-produktutvecklare bör därför fastställa förfaranden för att regelbundet se över informationen i faktabladet. Ett av dessa förfaranden bör vara en bedömning av om ändrade uppgifter gör det nödvändigt att ändra och offentliggöra faktabladet på nytt. Priip-produktutvecklare bör anpassa sitt tillvägagångssätt till i vilken utsträckning den information som ska ingå i faktabladet förändras, genom att det för t.ex.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).

⁽³⁾ Kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats (EUT L 176, 10.7.2010, s. 1).

börshandlade derivat som standardiserade terminer (köp eller sälj) inte bör vara nödvändigt att fortlöpande uppdatera faktabladet, eftersom den information som behövs för dessa instrument rörande risker, avkastningar och kostnader inte fluktuerar. En regelbunden översyn är eventuellt inte tillräcklig i fall där Priip-produktutvecklaren får, eller bör ha fått, kännedom om förändringar utanför den regelbundna översynsprocessen som kan få en betydande inverkan på informationen i faktabladet, t.ex. om förändringar av en Priip-produkts tidigare offentliggjorda investeringspolicy eller investeringsstrategi som kan vara betydelsefulla för icke-professionella investerare, eller om betydande förändringar av kostnadsstruktur eller riskprofil. Priip-produktutvecklare bör av detta skäl även vara skyldiga att fastställa förfaranden för att upptäcka förhållanden där informationen i faktabladet bör ses över och ändras på ad hoc-basis.

- (21) Om det i samband med en regelbunden översyn eller en ad hoc-översyn konstateras att den information som ska ingå i faktabladet har förändrats eller att informationen i faktabladet inte längre är korrekt, opartisk, tydlig och inte vilseledande, bör Priip-produktutvecklaren vara skyldig att ändra faktabladet för att ta hänsyn till denna ändrade information.
- (22) Eftersom ändringar kan vara av betydelse för icke-professionella investerare och deras framtida placeringar i investeringstillgångar, måste det vara lätt för dem att hitta det nya faktabladet, som därför bör offentliggöras och vara lätt igenkännligt på Priip-produktutvecklarens webbplats. Priip-produktutvecklaren bör om möjligt informera icke-professionella investerare när faktablad har ändrats, t.ex. genom sändlistor eller e-postaviseringar.
- (23) För att se till att valet av tidpunkt för när faktablad överlämnas görs på ett enhetligt sätt i hela unionen bör Priip-produktutvecklare vara skyldiga att tillhandahålla faktablad i god tid innan icke-professionella investerare är bundna av något avtal eller erbjudande gällande Priip-produkten.
- (24) Icke-professionella investerare bör få faktabladet i tillräckligt god tid före sitt investeringsbeslut för att kunna förstå och ta hänsyn till relevant information om Priip-produkten före detta beslut. Eftersom investeringsbeslutet fattas innan en eventuell obligatorisk ångerfrist börjar löpa bör faktabladet tillhandahållas före en sådan ångerfrist.
- (25) Även om icke-professionella investerare alltid bör få faktabladet i god tid innan de är bundna av något kontrakt eller erbjudande gällande Priip-produkten kan det variera vad som kan anses vara tillräckligt mycket tid för att en icke-professionell investerare ska kunna förstå och ta hänsyn till informationen, eftersom olika icke-professionella investerare har olika behov, erfarenheter och kunskaper. Personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter bör därför ta hänsyn till sådana faktorer beträffande individuella icke-professionella investerare när de bestämmer vid vilken tidpunkt dessa investerare kommer att behöva ta hänsyn till innehållet i faktabladet.
- (26) En icke-professionell investerare kan behöva mer tid för att ta hänsyn till faktablad om komplicerade Priip-produkter eller Priip-produkter som är okända för denna investerare för att kunna fatta ett väl underbyggt beslut. Hänsyn bör därför tas till sådana faktorer i övervägandena om vad det betyder att faktabladet ska tillhandahållas i god tid.
- (27) När innebörden av kriteriet om i god tid fastställs bör hänsyn även tas till om situationen är brådsnande, om det t.ex. är viktigt för den icke-professionella investeraren att köpa en Priip-produkt till ett visst pris och detta pris är känsligt för när transaktionen kommer att äga rum.
- (28) Av konsekvensskäl och för att säkerställa väl fungerande finansmarknader måste bestämmelserna i denna förordning och i förordning (EU) nr 1286/2014 börja tillämpas från ett och samma datum.
- (29) Denna förordning grundar sig på det förslag till tekniska tillsynsstandarter som Europeiska bankmyndigheten, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (de europeiska tillsynsmyndigheterna) har överlämnat till kommissionen.
- (30) De europeiska tillsynsmyndigheterna har genomfört öppna offentliga samråd om det förslag till tekniska tillsynsstandarter som denna förordning grundar sig på, gjort en kostnads-nyttoanalys och begärt in yttranden från den bankintressentgrupp som inrättats i enlighet med artikel 37 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU)

nr 1093/2010 ⁽⁴⁾, den försäkrings- och återförsäkringsintressentgrupp som inrättats i enlighet med artikel 37 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 ⁽⁵⁾ och den värdepappers- och marknadsintressentgrupp som inrättats i enlighet med artikel 37 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 ⁽⁶⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

FAKTABLADETS INNEHÅLL OCH UTFORMNING

Artikel 1

Avsnitt med allmän information

I det avsnitt i faktabladet som handlar om Priip-produktutvecklarens identitet och den behöriga myndigheten ska alla följande uppgifter anges:

- a) Det namn som Priip-produktutvecklaren har gett Priip-produkten och, i förekommande fall, Priip-produktens ISIN-nummer eller UPI-kod.
- b) Priip-produktutvecklarens juridiska namn.
- c) Adress till Priip-produktutvecklarens webbplats, där icke-professionella investerare hittar information om hur de kan komma i kontakt med Priip-produktutvecklaren, och ett telefonnummer.
- d) Namnet på den behöriga myndighet som är ansvarig för tillsynen över Priip-produktutvecklaren vad gäller faktabladet.
- e) När faktabladet upprättades eller, om det senare har ändrats, när den senaste ändringen av faktabladet ägde rum.

Informationen i det avsnitt som avses i första stycket ska även omfatta den varning som avses i artikel 8.3 b i förordning (EU) nr 1286/2014 när Priip-produkten uppfyller något av följande villkor:

- a) Det är en försäkringsbaserad investeringsprodukt som inte uppfyller kraven i artikel 30.3 a i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 ⁽⁷⁾.
- b) Det är en Priip-produkt som inte uppfyller kraven i artikel 25.4 i–vi i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU ⁽⁸⁾.

Artikel 2

Avsnittet "Vad innebär produkten?"

1. Information om typen av Priip-produkt och dess juridiska form ska anges i avsnittet "Vad innebär produkten?" i faktabladet.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/79/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 48).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 84).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution (EUT L 26, 2.2.2016, s. 19).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).

2. Information om Priip-produktens mål och hur de ska uppnås ska sammanfattas på ett kortfattat, klart och lättbegripligt sätt i avsnittet "Vad innebär produkten?" i faktabladet. I denna information ska fastställas vilka faktorer som i första hand bestämmer avkastningen, de underliggande investeringstillgångarna eller referensvärdena och hur avkastningen fastställs, samt förhållandet mellan Priip-produktens avkastning och avkastningen på underliggande investeringstillgångar eller referensvärden. Informationen ska visa hur den rekommenderade innehavstiden står i relation till Priip-produktens risk- och avkastningsprofil.

Om de tillgångar eller referensvärden som avses i det första stycket är så många att alla inte kan räknas upp i faktabladet ska bara marknadssegmentet eller typen av instrument när det gäller underliggande investeringstillgångar eller referensvärden anges.

3. Beskrivningen av den typ av icke-professionell investerare som Priip-produkten är avsedd för i avsnittet "Vad innebär produkten?" i faktabladet ska innehålla information om de icke-professionella investerare som Priip-produktutvecklaren har valt som målgrupp, i synnerhet med avseende på de behov, karakteristika och mål som den typ av kund har som Priip-produkten passar. Detta ska fastställas på grundval av icke-professionella investerarens förmåga att bära investeringsförluster och preferenser avseende investeringshorisont, deras teoretiska kunskaper om, och tidigare erfarenhet av, Priip-produkter, de finansiella marknaderna samt potentiella slutkunders behov, egenskaper och mål.

4. De närmare uppgifterna om försäkringsförmåner i avsnittet "Vad innebär produkten?" i faktabladet ska i en allmän sammanfattning innefatta försäkringsavtalets grundläggande egenskaper, en definition varje förmån som ingår med en förklaring om att förmånernas värde visas i avsnittet "Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?" och information som speglar de typiska biometrisk egenskaperna hos målgruppen av icke-professionella investerare och visar den totala premien, den biometrisk riskpremie som ingår i den totala premien samt antingen den biometrisk riskpremiens inverkan på investeringens avkastning i slutet av den rekommenderade innehavstiden eller effekten av den kostnadsdel i den biometrisk riskpremien som har beaktats i de återkommande kostnader i tabellen "Kostnader över tid" som beräknats i enlighet med bilaga VII. Om premien betalas i form av ett engångsbelopp ska de närmare uppgifterna omfatta det investerade beloppet. Om premien betalas periodiskt ska informationen omfatta antalet periodiska betalningar, en beräkning av den genomsnittliga biometrisk riskpremien i procent av den årliga premien och en beräkning av det genomsnittliga investerade beloppet.

De närmare uppgifter som avses i det första stycket ska även omfatta en förklaring av försäkringspremiebetalningarnas inverkan, motsvarande det skattade värdet av försäkringsförmåner, på avkastningen på investeringen för den icke-professionella investeraren.

5. Informationen om Priip-produktens löptid i avsnittet "Vad innebär produkten?" i faktabladet ska omfatta alla följande uppgifter:

- a) Priip-produktens förfallodag eller uppgift om att det inte finns någon förfallodag.
- b) Uppgift om huruvida Priip-produktutvecklaren har rätt att ensidigt säga upp Priip-produkten.
- c) En beskrivning av under vilka omständigheter Priip-produkten kan sägas upp automatiskt och uppsägningsdatum, om dessa är kända.

Artikel 3

Avsnittet "Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?"

1. I avsnittet "Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?" i faktabladet ska Priip-produktutvecklaren använda den metod för presentation av risk som anges i bilaga II, inkludera de tekniska aspekter för att beskriva den sammanfattande riskindikatorn som anges i bilaga III och följa de tekniska anvisningar, format och metoder för att beskriva resultatscenarier som finns i bilagorna IV och V.

2. I avsnittet "Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?" i faktabladet ska Priip-produktutvecklare ange följande:

- a) Priip-produktens risknivå i form av en riskklass med hjälp av en sammanfattande riskindikator med sifferskalan 1–7.

- b) En uttrycklig hänvisning till eventuellt illikvida Priip-produkter eller Priip-produkter med likviditetsrisk av väsentlig betydelse enligt definitionen i bilaga II del 4, i form av en varning om detta i beskrivningen av den sammanfattande riskindikatorn.
 - c) En redogörelse under den sammanfattande riskindikatorn som gör klart att om en Priip-produkt är i en annan valuta än den officiella valutan i den medlemsstat i vilken Priip-produkten säljs, kan avkastningen variera på grund av växelkursförändringar om den anges i den officiella valutan i den medlemsstat i vilken Priip-produkten säljs.
 - d) En kortfattad beskrivning av Priip-produktens risk- och avkastningsprofil och, i lämpliga fall, en varning om att Priip-produktens risk kan vara betydligt högre än vad som framgår av den sammanfattande riskindikatorn om Priip-produkten inte hålls till förfall eller under den rekommenderade innehavstiden.
 - e) För Priip-produkter för vilka det finns avtalade straffavgifter för förtida inlösen eller långa uppsägningstider för avveckling av investeringen, en hänvisning till relevanta underliggande villkor i avsnittet "Hur länge bör jag behålla investeringsprodukten och kan jag ta ut pengar i förtid?"
 - f) Uppgift om möjlig maximal förlust och information om att investeringen kan gå förlorad om det saknas skydd eller om Priip-produktutvecklaren inte kan göra utbetalningar, att det kan krävas ytterligare inbetalningar utöver den ursprungliga investeringen och att den totala förlusten kan komma att överstiga den totala ursprungliga investeringen betydligt.
3. Priip-produktutvecklare ska inkludera fyra lämpliga resultatscenarier på det sätt som beskrivs i bilaga V i avsnittet "Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?" i faktabladet. De fyra resultatscenarierna ska vara ett stressscenario, ett negativt scenario, ett neutralt scenario och ett positivt scenario.
4. För försäkringsbaserade investeringsprodukter ska ytterligare ett resultatscenario inkluderas i avsnittet "Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?" i faktabladet som visar försäkringsförmånen för förmånstagaren om en försäkrad händelse inträffar.
5. För Priip-produkter som är terminer, köp- och säljoptioner som handlas på en reglerad marknad eller på en marknad i tredjeland som betraktas som likvärdig med en reglerad marknad enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 ⁽⁹⁾ ska resultatscenarier inkluderas i form av de diagram över utbetalningsstruktur som finns i bilaga V i avsnittet "Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?" i faktabladet.

Artikel 4

Avsnittet "Vad händer om [namnet på Priip-produktutvecklaren] inte kan göra några utbetalningar?"

Priip-produktutvecklare ska inkludera följande information i avsnittet "Vad händer om [namnet på Priip-produktutvecklaren] inte kan göra några utbetalningar?" i faktabladet:

- a) Uppgift om huruvida den icke-professionella investeraren kan drabbas av ekonomisk förlust om Priip-produktutvecklaren inte kan uppfylla sina åtaganden eller någon annan än Priip-produktutvecklaren inte kan uppfylla sina åtaganden, och i det sistnämnda fallet namnet på denna part.
- b) Ett förtydligande av om den förlust som avses i a täcks av en kompensations- eller garantiordning för investerare och om det finns några begränsningar eller villkor för detta skydd.

Artikel 5

Avsnittet "Vilka är kostnaderna?"

- 1. Följande ska tillämpas av Priip-produktutvecklare i avsnittet "Vilka är kostnaderna?" i faktabladet:
 - a) Den metod för beräkning av kostnader som beskrivs i bilaga VI.
 - b) När det gäller information om kostnader, tabellerna "Kostnader över tid" och "Kostnadssammansättning" i bilaga VII i enlighet med de relevanta tekniska anvisningarna i denna.

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 84).

2. I tabellen "Kostnader över tid" under rubriken "Vilka är kostnaderna?" i faktabladet ska Priip-produktutvecklare närmare ange den sammanfattande kostnadsindikatorn för de totala aggregerade kostnaderna för Priip-produkten i form av en enda siffra som anger penningbelopp och procent för de olika tidsperioderna i bilaga VI.
3. I tabellen "Kostnadssammansättning" i avsnittet "Vilka är kostnaderna?" i faktabladet ska Priip-produktutvecklare närmare ange följande:
- a) Eventuella engångskostnader, t.ex. tecknings- och inlösenkostnader, angivna i procent:
 - b) Eventuella återkommande kostnader, t.ex. portföljtransaktionskostnader per år, och andra återkommande kostnader per år, angivna i procent.
 - c) Eventuella extra kostnader, t.ex. resultatrelaterade avgifter eller särskilda vinstandelar (s.k. carried interest), angivna i procent
4. Priip-produktutvecklare ska inkludera en beskrivning av varje enskild kostnad i tabellen "Kostnadssammansättning" i avsnittet "Vilka är kostnaderna?" i faktabladet och närmare ange var och hur sådana kostnader kan skilja sig från de faktiska kostnader som kan uppstå för den icke-professionella investeraren eller som kan bero på om den icke-professionella investeraren drar nytta av vissa valmöjligheter eller inte.

Artikel 6

Avsnittet "Hur länge bör jag behålla investeringsprodukten och kan jag ta ut pengar i förtid?"

Priip-produktutvecklare ska inkludera följande i avsnittet "Hur länge bör jag behålla investeringsprodukten och kan jag ta ut pengar i förtid?":

- a) En kortfattad motivering av valet av rekommenderad eller kortast tillåtna innehavstid.
- b) En beskrivning av förfarandet för att avveckla investeringen och när sådan avveckling är möjlig, inbegripet uppgift om hur förtida inlösen påverkar Priip-produktens risk- eller resultatprofil eller kapitalgarantiers tillämplighet.
- c) Information om eventuella kostnader eller straffavgifter om investeringen avvecklas före förfallodagen eller annat angivet datum, förutom den rekommenderade innehavstiden, inbegripet en korshänvisning till den information om kostnader som ska ingå i faktabladet enligt artikel 5 och ett förtydligande av effekten av sådana kostnader och straffavgifter för olika innehavstider.

Artikel 7

Avsnittet "Hur kan jag klaga?"

Priip-produktutvecklare ska tillhandahålla följande information i sammanfattad form i avsnittet "Hur kan jag klaga?" i faktabladet:

- a) Vilka steg som ska följas av den som vill inge ett klagomål på produkten eller på agerandet av Priip-produktutvecklaren eller av en person som gett råd om eller sålt produkten.
- b) En länk till den relevanta webbplatsen för sådana klagomål.
- c) En aktuell postadress och e-postadress till vilken sådana klagomål kan skickas.

Artikel 8

Avsnittet "Övrig relevant information"

1. Priip-produktutvecklare ska i avsnittet "Övrig relevant information" i faktabladet uppge om det finns andra informationsdokument som kan tillhandahållas och om dessa tillhandahålls när det föreligger ett rättsligt krav eller på den icke-professionella investerarens begäran.

2. Informationen i avsnittet "Övrig relevant information" i faktabladet kan tillhandahållas i sammanfattad form och inbegripa en länk till en webbplats där mer information, utöver de dokument som avses i punkt 1, finns tillgänglig.

Artikel 9

Mall

Priip-produktutvecklare ska upprätta faktablad utifrån mallen i bilaga I. Mallen ska fyllas i enligt kraven i denna delegerade förordning och i förordning (EU) nr 1286/2014.

KAPITEL II

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM FAKTABLADET

Artikel 10

Priip-produkter som erbjuder flera olika investeringsalternativ

Om en Priip-produkt erbjuder flera olika underliggande investeringsalternativ och information om dessa inte kan tillhandahållas i ett enda koncist faktablad ska Priip-produktutvecklare upprätta något av följande:

- a) Ett faktablad för varje underliggande investeringsmöjlighet i Priip-produkten som även innehåller information om Priip-produkten i enlighet med kapitel I:
- b) Ett allmänt faktablad som, om inte annat anges i artiklarna 11–14, beskriver Priip-produkten i enlighet med kapitel I.

Artikel 11

Avsnittet "Vad innebär produkten?" i det allmänna faktabladet

I avsnittet "Vad innebär produkten?" ska Priip-produktutvecklare, med avvikelse från artikel 2.2 och 2.3, närmare ange följande:

- a) En beskrivning av typerna av underliggande investeringsalternativ, och av marknadssegment eller typer av instrument, samt av de viktigaste faktorerna för avkastningen.
- b) En förklaring om att den typ av investerare som Priip-produkten är avsedd för varierar beroende på det underliggande investeringsalternativet.
- c) Uppgift om var det finns närmare information om enskilda underliggande investeringsalternativ.

Artikel 12

Avsnittet "Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?" i det allmänna faktabladet

1. I avsnittet "Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?" ska Priip-produktutvecklare, med avvikelse från artikel 3.2 a och 3.3, närmare ange följande:

- a) Riskklasserna för alla underliggande investeringsalternativ som erbjuds genom Priip-produkten med hjälp av en sammanfattande riskindikator med sifferskalan 1–7 enligt bilaga III.
- b) En förklaring om att investeringens risk och avkastning varierar beroende på det underliggande investeringsalternativet.

- c) En kortfattad beskrivning av hur Priip-produktens resultat totalt sett beror på de underliggande investeringsalternativen.
 - d) Uppgift om var det finns närmare information om enskilda underliggande investeringsalternativ.
2. Om Priip-produktutvecklare använder faktabladet i enlighet med artikel 14.2 ska de för att specificera de riskklasser som avses i 1 a använda samlingsindikatorn för risk och avkastning enligt artikel 8 i förordning (EU) nr 583/2010 avseende underliggande investeringsalternativ som är fondföretag eller fonder som inte är fondföretag.

Artikel 13

Avsnittet "Vilka är kostnaderna?"

1. I avsnittet "Vilka är kostnaderna?" ska Priip-produktutvecklare, med avvikelse från artikel 5.1 b, närmare ange följande:
- a) De olika kostnaderna för Priip-produkten i tabellerna "Kostnader över tid" och "Kostnadssammansättning" i bilaga VII.
 - b) En förklaring om att kostnaderna för den icke-professionella investeraren varierar beroende på det underliggande investeringsalternativet.
 - c) Uppgift om var det finns närmare information om enskilda underliggande investeringsalternativ.
2. Trots kraven i artikel 5.1 a och genom undantag från punkterna 12–20 i bilaga VI får Priip-produktutvecklare, om de använder faktabladet i enlighet med artikel 14.2, använda metoden i punkt 21 i bilaga VI på befintliga fondföretag eller fonder som inte är fondföretag.
3. Om Priip-produktutvecklare använder faktabladet i enlighet med artikel 14.2 för fondföretag eller fonder som inte är fondföretag som de enda underliggande investeringsalternativen får de, genom undantag från artikel 5, ange skalan av avgifter för Priip-produkten i enlighet med artikel 10 i förordning (EU) nr 583/2010.

Artikel 14

Särskild information om varje underliggande investeringsalternativ

1. När det gäller den särskilda information som avses i artiklarna 11, 12 och 13 ska Priip-produktutvecklare för varje underliggande investeringsalternativ inkludera alla följande uppgifter:
- a) I relevanta fall en varning.
 - b) Investeringsmålen, hur de ska uppnås och avsedd målmarknad i enlighet med artikel 2.2 och 2.3.
 - c) En sammanfattande riskindikator och beskrivande förklaring, samt resultatscenarier i enlighet med artikel 3.
 - d) En redogörelse av kostnaderna i enlighet med artikel 5.
2. Genom undantag från punkt 1 får Priip-produktutvecklare använda det faktablad som har upprättats i enlighet med artiklarna 78–81 i direktiv 2009/65/EG för att tillhandahålla särskild information enligt artiklarna 11–13 i denna delegerade förordning om åtminstone ett av de underliggande investeringsalternativ som avses i punkt 1 är ett fondföretag eller en fond som inte är ett fondföretag av det slag som avses i artikel 32 i förordning (EU) nr 1286/2014.

KAPITEL III

ÖVERSYN OCH ÄNDRING AV FAKTABLADET

Artikel 15

Översyn

1. Priip-produktutvecklare ska se över informationen i faktabladet så snart det sker en förändring som har eller sannolikt kommer att få en avsevärd inverkan på informationen i faktabladet, eller åtminstone var tolfte månad efter det första offentliggörandet av faktabladet.

2. Syftet med den översyn som avses i punkt 1 är att kontrollera om informationen i faktabladet är korrekt, opartisk, tydlig och inte vilseledande. Särskilt följande ska kontrolleras:
- a) Om informationen i faktabladet uppfyller de allmänna kraven på form och innehåll i förordning (EU) nr 1286/2014 eller de särskilda kraven på form och innehåll i denna delegerade förordning.
 - b) Om marknadsrisk- eller kreditriskmått avseende Priip-produkten har förändrats och den sammantagna effekten av denna förändring är att Priip-produkten måste flyttas till en annan riskklass i den sammanfattande riskindikatorn än den som anges i det faktablad som är föremål för översyn.
 - c) Om medelavkastningen i Priip-produktens neutrala resultatscenario, uttryckt som annualiserad avkastning i procent, har förändrats med mer än fem procentenheter.
3. För tillämpningen av punkt 1 ska Priip-produktutvecklare fastställa och, under hela den period som Priip-produkten erbjuds icke-professionella investerare, upprätthålla tillfredsställande processer för att utan onödigt dröjsmål kunna upptäcka eventuella omständigheter som kan leda till en förändring som har eller sannolikt kommer att få en inverkan på riktigheten, opartiskheten eller tydligheten i den information som ges i faktabladet.

Artikel 16

Ändring

1. Priip-produktutvecklare ska utan onödigt dröjsmål ändra faktabladet om en översyn enligt artikel 15 visar att detta är nödvändigt.
2. Priip-produktutvecklare ska se till att alla avsnitt i faktabladet som påverkas av sådana ändringar uppdateras.
3. Priip-produktutvecklaren ska offentliggöra det ändrade faktabladet på sin webbplats.

KAPITEL IV

TILLHANDAHÅLLANDE AV FAKTABLADET

Artikel 17

Villkor för tillhandahållande i god tid

1. Personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter ska tillhandahålla faktabladet tillräckligt tidigt för att ge icke-professionella investerare ska få den tid de behöver för att beakta faktabladet innan de binder sig för ett kontrakt eller erbjudande rörande Priip-produkten, oavsett om den icke-professionella investeraren har en ångerfrist eller inte.
2. Vid tillämpningen av punkt 1 ska personer som ger råd om eller säljer Priip-produkter bedöma hur mycket tid den enskilde icke-professionella investeraren behöver för att beakta faktabladet, varvid hänsyn ska tas till följande:
 - a) Den icke-professionella investerarens kunskaper om och erfarenhet av Priip-produkten eller av Priip-produkter som är av liknande slag eller medför liknande risk.
 - b) Priip-produktens komplexitet.
 - c) Om det är den icke-professionella investeraren som har tagit initiativ till rådgivningen eller försäljningen, en uttrycklig förklaring från den icke-professionella investerarens sida om vikten av att omgående ingå det föreslagna avtalet eller godta det föreslagna erbjudandet.

*Artikel 18***Slutbestämmelse**

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Det ska tillämpas från och med den 1 januari 2018.

Artikel 14.2 ska tillämpas till och med den 31 december 2019.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 8 mars 2017.

På kommissionens vägnar
Jean-Claude JUNCKER
Ordförande

BILAGA I

MALL FÖR FAKTABLADET

Priip-produktutvecklare ska följa den ordningsföljd för avsnitt och rubriker som anges i mallen. Mallen fastställer emellertid inte parametrar för längden på enskilda avsnitt eller för placeringen av sidbrytningar. Dokumentet får vara högst tre A4-sidor långt i utskrift.

Faktablad	
Syfte	Detta faktablad ger dig basfakta om denna investeringsprodukt. Det är inte reklammaterial. Informationen krävs enligt lag för att hjälpa dig att förstå produktens egenskaper, risker, kostnader, möjliga vinster och förluster och för att hjälpa dig att jämföra den med andra produkter.
Produkt	[Produktens namn][Priip-produktutvecklarens namn][i förekommande fall ISIN-nr eller UPI-kod] [Priip-produktutvecklarens webbplats] Ring [telefonnummer] för mer information [Behörig myndighet för Priip-produktutvecklaren vad gäller faktabladet][faktabladets produktionsdatum]
	[Varning (i förekommande fall) Du står i begrepp att köpa en produkt som inte är enkel och som kan vara svår att förstå]
Vad innebär produkten?	
Typ	
Mål	
Målgrupp	
[Försäkringsförmåner och kostnader]	
Vilka är riskerna och vad kan jag få för avkastning?	
Riskindikator	Beskrivning av risk-och avkastningsprofil Sammanfattande riskindikator Mall för den sammanfattande riskindikatorn och beskrivande förklaringar enligt bilaga III, inbegripet om möjlig maximal förlust: Kan jag förlora hela mitt investerade kapital? Finns det en risk för tillkommande finansiella åtaganden eller skyldigheter? Finns det ett kapital-skydd mot marknadsrisk?
Resultatscenarier	Mallar för resultatscenarier och beskrivande förklaringar enligt bilaga V, i tillämpliga fall information om villkoren för avkastning till icke-professionella investerare eller inbyggda resultattak, samt en förklaring om att skattelagstiftningen i den icke-professionella investerarens hemmedlemsstat kan inverka på den faktiska utbetalningen.

Vad händer om [Priip-produktutvecklaren] inte kan göra några utbetalningar?

Information om huruvida det finns garantiordning, namnet på garanten eller den som ansvarar för kompensationsordningen för investerare, samt vilka risker som täcks och inte täcks.

Vilka är kostnaderna?

Mall och beskrivande förklaringar enligt bilaga VII

Kostnader**över tid**

Mall och beskrivande förklaringar enligt bilaga VII

Kostnads-**sammansättning**

Beskrivande förklaringar av den information som ska ingå om övriga distributionskostnader

Hur länge bör jag behålla produkten och kan jag ta ut pengar i förtid?**Rekommenderad [kortast tillåtna] innehavstid: [x]**

Information om möjligheten till och villkor för en minskning eller avveckling under löptiden, inklusive alla tillämpliga avgifter och sanktioner. Information om konsekvenserna av att lösa in produkten mot pengar före löptidens slut eller den rekommenderade innehavstidens slut.

Hur kan jag klaga?**Övrig relevant information**

BILAGA II

METOD FÖR REDOVISNING AV RISK

DEL 1

Bedömning av marknadsrisk

Bestämning av marknadsriskmått (MRM)

1. Marknadsrisken mäts, om inte annat anges, genom den annualiserade volatilitet som motsvarar VaR-värdet (value-at-risk) vid en konfidensnivå på 97,5 % över den rekommenderade innehavstiden. VaR-värdet är den procentandel av det investerade beloppet som återlämnas till den icke-professionella investeraren.
2. Priip-produkten ska placeras en MRM-klass enligt följande tabell:

MRM-klass	VaR-ekvivalent volatilitet
1	< 0,5 %
2	0,5 % – 5,0 %
3	5,0 % – 12 %
4	12 % – 20 %
5	20 % – 30 %
6	30 % – 80 %
7	> 80 %

Närmare beskrivning av Priip-kategorier för bedömning av marknadsrisk

3. För att bestämma marknadsrisken delas Priip-produkter in i fyra kategorier.
4. Kategori 1 omfattar följande:
 - a) Priip-produkter där investerare kan förlora mer än det belopp som de har investerat.
 - b) Priip-produkter som ingår i någon av de kategorier som avses i punkterna 4–10 i avsnitt C i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU ⁽¹⁾.
 - c) Priip-produkter eller underliggande investeringar i Priip-produkter som prissätts mindre regelbundet än månadsvis, för vilka det inte finns ett lämpligt jämförelseindex eller närmevärde, eller vars lämpliga jämförelseindex eller närmevärde prissätts mer sällan än månadsvis.
5. Kategori 2 omfattar Priip-produkter som antingen direkt eller syntetiskt ger exponering utan hävstång mot priserna på underliggande investeringar eller en exponering med hävstång på underliggande investeringar som betalar ut en konstant multipel av priserna på dessa underliggande investeringar, om minst två år av historiska dagspriser, eller fyra år av historiska veckopriser eller fem år av månadspriser finns tillgängliga för Priip-produkten, eller för vilka det finns lämpliga jämförelseindex eller närmevärden, under förutsättning av att sådana jämförelseindex eller närmevärden uppfyller samma kriterier när det gäller prissättningshistorikens längd och frekvens.
6. Kategori 3 omfattar Priip-produkter vars värde återspeglar priserna på underliggande investeringar men inte som en konstant multipel av priserna på de underliggande investeringarna, där minst två år av historiska dagspriser, fyra år av historiska veckopriser eller fem år av månadspriser, eller där befintliga lämpliga jämförelseindex eller proxyvariabler finns tillgängliga, under förutsättning av att sådana jämförelseindex eller proxyvariabler uppfyller samma kriterier när det gäller prissättningshistorikens längd och frekvens.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).

7. Kategori 4 omfattar Priip-produkter vars värden delvis beror på faktorer som inte observerats på marknaden, inklusive försäkringsbaserade Priip-produkter som fördelar en del av Priip-produktutvecklarnas vinster till icke-professionella investerare.

Användning av lämpliga jämförelseindex eller proxyvariabler för att specificera Priip-kategorier

Om en Priip-produktutvecklare använder lämpliga jämförelseindex eller proxyvariabler ska dessa jämförelseindex eller proxyvariabler vara representativa för de tillgångar eller exponeringar som bestämmer Priip-produktens resultat. Priip-produktutvecklare ska dokumentera användningen av sådana jämförelseindex eller proxyvariabler.

Bestämning av MRM-klass för Priip-produkter i kategori 1

8. MRM-klassen för Priip-produkter i kategori 1 ska vara 7, med undantag för de Priip-produkter som avses i punkt 4 c i denna bilaga, för vilka MRM-klassen ska vara 6.

Bestämning av MRM-klass för Priip-produkter i kategori 2

9. VaR-värdet ska beräknas fr.o.m. tidpunkten för den observerade fördelningen av avkastningar från Priip-produkten, dess jämförelseindex eller proxyvariabel under de senaste fem åren. Den lägsta observationsfrekvensen är en gång i månaden. Om priset är tillgängligt dagligen ska frekvensen vara en gång om dagen. Om priset är tillgängligt veckovis ska frekvensen vara en gång i veckan. Om priset är tillgängligt varannan månad ska frekvensen vara en gång varannan månad.
10. Om uppgifter om dagspriser under en femårsperiod inte finns tillgängliga kan en kortare period användas. För dagliga observationer av en Priip-produkts, dess jämförelseindex eller proxyvariabels pris ska avkastningar ha observerats i minst två år. För veckovisa observationer av en Priip-produkts eller dess jämförelseindex eller proxyvariabels pris ska uppgifter ha observerats under minst fyra år. För månadsvisa observationer av en Priip-produkts pris ska uppgifter ha observerats under minst fem år.
11. Avkastningen för varje period definieras som den naturliga logaritmen av priserna vid marknadsstängningen i slutet av den aktuella perioden dividerat med priserna vid marknadsstängningen i slutet av den föregående perioden.
12. VaR-värdet i avkastningsfördelningen skattas genom Cornish-Fisher-expansionen på följande sätt:

$$\text{VaR}_{\text{AVKASTNINGSFÖRDELNING}} = \sigma \sqrt{N} * (-1,96 + 0,474 * \mu_1 / \sqrt{N} - 0,0687 * \mu_2 / N + 0,146 * \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N$$

där N är antalet handelsperioder under den rekommenderade innehavstiden och σ , μ_1 , μ_2 är volatilitet, skevhet (skewness) respektive överdriven toppighet (kurtosis) mätt utifrån avkastningsdistributionen. Volatilitet, skevhet och överdriven toppighet beräknas utifrån uppmätta moment i distributionen av avkastningen enligt följande:

- Nollmomentet, M_0 , är antalet observationer under perioden i punkt 11
- Det första momentet, M_1 , är medelvärdet av alla observerade avkastningar i samplet
- Det andra M_2 , tredje M_3 och fjärde M_4 momenten definieras på sedvanligt sätt:

$$M_2 = \sum_i (r_i - M_1)^2 / M_0,$$

$$M_3 = \sum_i (r_i - M_1)^3 / M_0,$$

$$M_4 = \sum_i (r_i - M_1)^4 / M_0,$$

där r_i är avkastningen mätt för den i:e perioden i avkastningshistoriken.

- volatiliteten, σ , beräknas genom $\sqrt{M_2}$.
- skevheten (skewness), μ_1 , motsvarar M_3 / σ^3 .
- överdriven toppighet (kurtosis), μ_2 , motsvarar $M_4 / \sigma^4 - 3$.

13. VaR-ekvivalent volatilitet skattas på följande sätt:

$$\text{VaR-ekvivalent volatilitet} = \{ \sqrt{(3,842 - 2 * \text{VaR}_{\text{AVKASTNINGSFÖRDELNING}}) - 1,96} \} / \sqrt{T}$$

där T är den rekommenderade innehavstiden i år.

14. För Priip-produkter som förvaltas enligt en investeringspolicy eller investeringsstrategi som strävar efter vissa avkastningsmål genom flexibla investeringar i olika finansiella tillgångsklasser (t.ex. på både aktie- och räntemarknader) ska den VaR-ekvivalenta volatilitet som ska användas bestämmas på följande sätt:

- a) Om investeringspolicyn inte har reviderats under den period som avses i punkt 10 i denna bilaga ska den högsta av följande VaR-ekvivalenta volatiliteter användas:

- i) VaR-ekvivalent volatilitet som beräknats enligt punkterna 9–13 i denna bilaga.
- ii) VaR-ekvivalent volatilitet av pro forma-tillgångsmixens avkastning som är förenlig med fondens referensallokering av tillgångar vid beräkningstidpunkten.
- iii) VaR-ekvivalent volatilitet som är förenlig med fondens risklimit, om en sådan finns och är lämplig.

- b) Om investeringspolicyn har reviderats under den period som avses i punkt 10 i denna bilaga ska den högsta av de VaR-ekvivalenta volatiliteter som avses i punkt a ii och iii användas.

15. Priip-produkten ska placeras i en MRM-klass enligt punkt 2 i denna bilaga beroende på VaR-ekvivalent volatilitet. Om en Priip-produkt bara har månatliga prisuppgifter ska den flyttas upp till nästa MRM-klass enligt punkt 2 i denna bilaga.

Bestämning av MRM-klass för Priip-produkter i kategori 3

16. VaR-värdet i prisdistributionen ska beräknas utifrån spridningen av Priip-värden i slutet av den rekommenderade innehavstiden. Distributionen ska beräknas genom simulering av det pris eller de priser som bestämmer Priip-produktens värde i slutet av den rekommenderade innehavstiden. VaR-värdet ska vara Priip-produktens värde vid en konfidenznivå på 97,5 % i slutet av den rekommenderade innehavstiden nuvärdesdiskonterat med hjälp av den förväntade riskfria diskonteringsfaktorn från dagens datum fram till slutet av den rekommenderade innehavstiden.

17. VaR-ekvivalent volatilitet beräknas på följande sätt:

$$\text{VaR-ekvivalent volatilitet} = \{ \sqrt{(3,842 - 2 * \ln(\text{VaR}_{\text{PRISFÖRDELNING}})) - 1,96} \} / \sqrt{T}$$

där T är längden på den rekommenderade innehavstiden uttryckt i år. Bara om produkten löses in eller sägs upp före slutet av den rekommenderade innehavstiden enligt simuleringen ska perioden i år fram till inlösen eller uppsägning användas i beräkningen.

18. Priip-produkten ska placeras i en MRM-klass enligt punkt 2 i denna bilaga beroende på VaR-ekvivalent volatilitet. Om en Priip-produkt bara har månatliga prisuppgifter ska den flyttas upp till nästa MRM-klass enligt punkt 2 i denna bilaga.

19. Det lägsta antalet simuleringar är 10 000.

20. Simuleringen utgår från s.k. bootstrapping av den förväntade fördelningen av priser eller prisnivåer för Priip-produkternas underliggande kontrakt från den observerade avkastningsfördelningen för dessa kontrakt med ersättning.

21. För den simulering som avses i punkterna 16–20 i denna bilaga finns två typer av observerbara marknadsvariabler som kan bidra till en Priip-produkts värde, nämligen avistapriser (eller prisnivåer) och kurvor.

22. För varje simulering av ett avistapris (eller en nivå) ska Priip-produktutvecklaren

- a) beräkna avkastningen för varje observerad period under de senaste fem åren, eller de år som avses i punkt 6 i denna bilaga, genom att ta logaritmen av priset i slutet av varje period dividerat med priset i slutet av den föregående perioden,

- b) slumpmässigt välja en observerad period som motsvarar avkastningen för alla underliggande kontrakt för varje simulerad period under den rekommenderade innehavstiden (samma observerade period kan användas mer än en gång i samma simulering),
- c) beräkna avkastningen för varje kontrakt genom att summera avkastningarna från de valda perioderna och korrigera denna avkastning för att säkerställa att den förväntade avkastning som mäts genom den simulerade fördelningen av avkastningar är den riskneutrala förväntade avkastningen under den rekommenderade innehavstiden. Det slutliga värdet av avkastningen beräknas på följande sätt:

$$\text{Avkastning} = E [\text{Avkastning}_{\text{riskneutral}}] - E [\text{Avkastning}_{\text{mätt}}] - 0,5 \sigma^2 N - \rho \sigma \sigma_{\text{ccy}} N$$

där

- den andra termen korrigerar för effekten av medelvärdet av de observerade avkastningarna,
- den tredje termen korrigerar för effekten av variansen i de observerade avkastningarna.
- den sista termen korrigerar för quanto-effekten om lösenvalutan är en annan än tillgångens noteringsvaluta. Termerna som bidrar till korrigeringen är följande:
 - ρ är korrelationen mellan tillgångspriset och den relevanta växelkursen – mätt över den rekommenderade innehavstiden,
 - σ är tillgångens uppmätta volatilitet,
 - σ_{ccy} är valutakursens uppmätta volatilitet.

- d) beräkna priset för varje underliggande kontrakt genom avkastningens exponential.

23. För kurvor utförs en principalkomponentanalys (PCA) för att säkerställa att simuleringen av rörelser i varje punkt på kurvan under en lång period leder till en konsekvent kurva.

a) PCA görs genom

- i) insamling av historiska uppgifter om löptidpunkter som definierar kurvan för varje handelsperiod under de senaste fem åren, eller de år som avses i punkt 6 i denna bilaga,
- ii) säkerställandet av att varje löptidpunkt är positiv – om det finns en negativ löptidpunkt ska alla löptidpunkter förskjutas till det lägsta heltalet eller procentsatsen för att säkerställa positiva värden för alla löptidpunkter,
- iii) beräkning av avkastningen under varje period för varje löptidpunkt utifrån den naturliga logaritmen av förhållandet mellan pris/nivå i slutet av varje observerad period och pris/nivå i slutet av föregående period,
- iv) korrigering av den observerade avkastningen vid respektive löptidpunkt så att den resulterande uppsättningen avkastningar vid respektive löptidpunkt har medelvärdet noll,
- v) beräkning av kovariansmatrisen mellan de olika löptiderna genom summering av avkastningarna,
- vi) beräkning av egenvektorer och egenvärden till kovariansmatrisen,
- vii) val av de egenvektorer som motsvarar de tre största egenvärdena,
- viii) utformning av en matris med tre kolumner vars första kolumn är egenvektorn med det största egenvärdet, den mellersta kolumnen är egenvektorn med det näst största egenvärdet och den sista kolumnen är egenvektorn med det tredje största egenvärdet.
- ix) projicering av avkastningen på de tre huvudsakliga egenvektorerna som beräknats i föregående steg genom att multiplicera avkastningsmatrisen $N \times M$ som erhålls i punkt iv genom $M \times 3$ -matrisen med egenvektorer som erhålls i punkt viii,
- x) beräkning av avkastningsmatrisen som ska användas i simuleringen genom att multiplicera resultatet i punkt ix med transponatet av matrisen med egenvektorer som erhålls i punkt viii. Denna uppsättning av värden ska användas i simuleringen.

b) Simuleringen av kurvan utförs på följande sätt:

- i) Tidssteget i simuleringen är en period. Välj en rad slumpmässigt i den beräknade avkastningsmatrisen för varje observationsperiod under den rekommenderade innehavstiden. Avkastningen för varje löptid, T , är summan ovanför de markerade raderna i kolumnen som motsvarar löptidspunkten T .
- ii) Den simulerade kursen för varje löptidspunkt T är den nuvarande kursen vid löptidspunkt T
 - multiplicerad med exponentialen av den simulerade avkastningen,
 - justerad för eventuella förskjutningar som används för att säkerställa positiva värden för alla löptidspunkter, och
 - justerad så att det förväntade medelvärdet motsvarar nuvarande förväntningar för kursen vid löptidspunkt T i slutet av den rekommenderade innehavstiden.

24. För Priip-produkter i kategori 3 som kännetecknas av ett villkorslöst kapitalskydd kan Priip-produktutvecklaren anta att VaR-värdet med en konfidensnivå på 97,5 % är lika med nivån för det villkorlösa kapitalskyddet i slutet av den rekommenderade innehavstiden, nuvärdesdiskonterat med hjälp av den förväntade riskfria diskonteringsfaktorn

Klassbestämning av marknadsriskmått för Priip-produkter i kategori 4

25. Om Priip-produktens resultat beror på en faktor eller faktorer som inte observerats på marknaden eller till viss del styrs av Priip-produktutvecklaren, eller om detta är fallet för en komponent av Priip-produkten, ska Priip-produktutvecklaren följa metoden i detta avsnitt för att ta hänsyn till denna eller dessa faktorer.
26. De olika komponenterna i Priip-produkten som bidrar till Priip-produktens resultat ska identifieras så att de komponenter som inte är helt eller delvis beroende av en faktor eller faktorer som inte observerats på marknaden kan behandlas enligt de relevanta metoder som avses i denna bilaga för Priip-produkter i kategorierna 1, 2 eller 3. En VaR-ekvivalent volatilitet ska beräknas för var och en av dessa komponenter.
27. Den komponent av Priip-produkten som beror helt eller delvis på en faktor eller faktorer som inte observerats på marknaden ska följa robusta och erkända bransch- och regleringsstandarder för att ge relevanta förväntningar om det framtida bidraget från dessa faktorer och osäkerheten som kan finnas kring det bidraget. Om komponenten inte är helt beroende av en faktor som inte observerats på marknaden ska en s.k. bootstrappingmetod användas för att ta hänsyn till faktorerna på marknaden, vilket fastställs för Priip-produkter i kategori 3. VaR-ekvivalent volatilitet för Priip-produktens komponent ska vara resultatet av en kombination av bootstrappingmetoden och solida och erkända bransch- och tillsynsstandarder för att fastställa relevanta förväntningar om det framtida bidraget från dessa faktorer som inte observerats på marknaden.
28. Den VaR-ekvivalenta volatiliteten för varje komponent i Priip-produkten ska viktas proportionellt för att komma fram till en övergripande VaR-ekvivalent volatilitet för Priip-produkten. Vid viktningen av komponenterna ska produkttegenskaper beaktas. I förekommande fall ska hänsyn tas till produktalgoritmer som dämpar marknadsrisken samt till specifika egenskaper hos vinstbärande komponenter.
29. För Priip-produkter i kategori 4 som kännetecknas av ett villkorslöst kapitalskydd kan Priip-produktutvecklaren anta att VaR-värdet med en konfidensnivå på 97,5 % är lika med nivån för det villkorlösa kapitalskyddet vid slutet av den rekommenderade innehavstiden, diskonterat till dagens datum med hjälp av den förväntade riskfria diskonteringsfaktorn.

DEL 2

Metod för bedömning av kreditrisker

I. ALLMÄNNA KRAV

30. En Priip-produkt eller dess underliggande investeringar eller exponeringar ska anses medföra kreditrisker om avkastningen från Priip-produkten, dess underliggande investeringar eller exponeringar beror på kreditvärdigheten hos en produktutvecklare eller en part som är skyldig att direkt eller indirekt göra relevanta utbetalningar till investeraren. Det krävs ingen kreditriskbedömning för en Priip-produkt i MRM-klass 7.
31. Om en enhet direkt åtar sig att göra en betalning till en icke-professionell investerare för en Priip-produkt ska kreditrisken bedömas för den enhet som är direkt gäldenär.

32. Om alla betalningsåtaganden för en gäldenär eller en eller flera indirekta gäldenärer villkorslöst och oåterkalleligen garanteras av en annan enhet (garantiställaren) kan garantiställarens kreditriskbedömning användas om den är mer positiv än gäldenärens eller gäldenärernas kreditbedömning.
33. För Priip-produkter som exponeras mot underliggande investeringar eller tekniker, inklusive Priip-produkter som själva medför kreditrisker eller i sin tur gör underliggande investeringar som innebär kreditrisk, ska kreditrisken bedömas i förhållande till den kreditrisk som orsakats både av Priip-produkten i sig och de underliggande investeringarna eller exponeringarna (inklusive exponeringar mot andra Priip-produkter) med en genomlysningssmetod och, vid behov, en kaskadmetod.
34. Om kreditrisken uppstår enbart i nivå med underliggande investeringar eller exponeringar (inklusive mot andra Priip-produkter) ska kreditrisken inte bedömas i nivå med Priip-produkten i sig utan i stället i nivå med dessa underliggande investeringar eller exponeringar med en genomlysningssmetod. Om Priip-produktutvecklaren är ett företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) eller en alternativ investeringsfond (AIF) ska fondföretaget eller den alternativa investeringsfonden inte självt anses medföra någon kreditrisk, medan fondföretagets eller den alternativa investeringsfondens underliggande investeringar eller exponeringar vid behov ska bedömas.
35. Om en Priip-produkt exponeras mot flera underliggande investeringar som medför en kreditriskexponering ska kreditrisken som orsakas av varje underliggande investering motsvarande en exponering på 10 % eller mer av samtliga tillgångar eller värdet av Priip-produkten, bedömas separat.
36. Underliggande investeringar eller exponeringar mot börshandlade derivat eller clearade OTC-derivat ska inte antas bära någon kreditrisk vid kreditriskbedömningen. Ingen kreditrisk ska anses uppstå när en exponering säkras fullt ut och på lämpligt sätt, eller när osäkrade exponeringar som innebär kreditrisk uppgår till mindre än 10 % av de totala tillgångarna eller Priip-produktens värde.

II. KREDITRISKBEDÖMNING

Kreditvärdering av gäldenärer

37. I förekommande fall ska en Priip-produktutvecklare på förhand definiera ett eller flera externa ratinginstitut som är certifierade eller registrerade hos Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 ⁽²⁾ vars kreditvärderingar konsekvent kommer att användas för kreditriskbedömningen. Om flera kreditbetyg är tillgängliga enligt denna policy ska medianvärderingen användas eller det lägre av de två mittvärdena vid ett jämnt antal värderingar.
38. Priip-produktens kreditrisknivå och varje berörd gäldenär ska bedömas på grundval av, i förekommande fall,
- a) den kreditvärdering som ett externt ratinginstitut har gjort av Priip-produkten,
 - b) den kreditvärdering som ett externt ratinginstitut har gjort av berörd gäldenär,
 - c) i avsaknad av en kreditvärdering enligt antingen a eller b eller båda, en standardkreditvärdering enligt punkt 43 i denna bilaga.

Indelning av kreditvärderingar i kreditkvalitetssteg

39. Indelningen av externa ratinginstituts kreditvärderingar i en objektiv skala med kreditkvalitetssteg ska baseras på kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1800 ⁽³⁾.
40. I fråga om kreditrisker som bedömts med en genomlysningssmetod ska det tilldelade kreditkvalitetssteget motsvara de viktade genomsnittliga kreditkvalitetsstegen för varje berörd gäldenär för vilken en kreditvärdering behöver genomföras, i proportion till de totala tillgångar respektive gäldenär representerar.
41. I fråga om kreditrisker som bedöms med en kaskadmetod ska all kreditriskexponering bedömas separat, per lager, och det tilldelade kreditkvalitetssteget ska vara det högsta, vilket innebär att mellan kreditkvalitetsstegen 1 och 3 ska 3 räknas som det högsta.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut (EUT L 302, 17.11.2009, s. 1).

⁽³⁾ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1800 av den 11 oktober 2016 om fastställande av tekniska genomförandestandarder för placeringen av externa ratinginstituts kreditvärderingar på en objektiv kreditkvalitetsskala för kreditkvalitetssteg i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG (EUT L 275, 12.10.2016, s. 19).

42. Kreditkvalitetssteget enligt punkt 38 i denna bilaga ska anpassas till Priip-produktens löptid eller rekommenderade innehavstid, enligt följande tabell (utom i de fall där en kreditvärdering har gjorts som återspeglar löptiden eller den rekommenderade innehavstiden):

Kreditkvalitetssteg enligt punkt 38 i denna bilaga	Justerat kreditkvalitetssteg, i de fall där Priip-produktens löptid, eller dess rekommenderade innehavstid om en Priip-produkten inte har en löptid, är högst 1 år	Justerat kreditkvalitetssteg, i de fall där Priip-produktens löptid, eller dess rekommenderade innehavstid om en Priip-produkten inte har en löptid, är 1-12 år	Justerat kreditkvalitetssteg, i de fall där Priip-produktens löptid, eller dess rekommenderade innehavstid om en Priip-produkten inte har en löptid, är minst 12 år
0	0	0	0
1	1	1	1
2	1	2	2
3	2	3	3
4	3	4	5
5	4	5	6
6	6	6	6

43. Om gäldenären inte har några externa kreditvärderingar ska den standardkreditvärdering som avses i punkt 38 i denna bilaga vara

- a) kreditkvalitetssteg 3, om gäldenären regleras som ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag enligt tillämplig unionsrätt eller det regelverk som anses vara likvärdig enligt unionsrätten och om betyget för den medlemsstat där gäldenären har sitt hemvist skulle vara kreditkvalitetssteg 3,
- b) kreditkvalitetssteg 5, för alla andra gäldenärer.

III. KREDITRISKMÅTT

44. En Priip-produkt ska tilldelas ett kreditriskmått på en skala mellan 1 och 6, med utgångspunkt i indelningstabellen i punkt 45 i denna bilaga och genom tillämpning av de kreditriskreducerande faktorerna enligt punkterna 46, 47, 48 och 49 i denna bilaga, eller de kreditriskökande faktorerna enligt punkterna 50 och 51 i denna bilaga, beroende på vad som är lämpligt.

45. Tabell för indelning av kreditkvalitetssteg i ett kreditriskmått:

Justerat kreditkvalitetssteg	Kreditriskmått
0	1
1	1

Justerat kreditkvalitetssteg	Kreditriskmått
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6

46. Kreditriskmåttet 1 får tilldelas om en Priip-produkts tillgångar eller lämplig säkerhet eller de tillgångar som backar upp Priip-produktens betalningsåtagande,
- a) under hela den återstående löptiden motsvarar Priip-produktens betalningsåtagande till sina investerare.
 - b) innehas tillsammans med en tredje part på ett separat konto på likvärdiga villkor som de som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU ⁽⁴⁾ eller direktiv 2014/91/EU ⁽⁵⁾, och
 - c) inte under några omständigheter är tillgängliga för någon annan av produktutvecklarens fordringsägare enligt tillämplig lag.
47. Kreditriskmåttet 2 får tilldelas om en Priip-produkts tillgångar eller lämplig säkerhet eller de tillgångar som backar upp Priip-produktens betalningsåtagande,
- a) under hela den återstående löptiden motsvarar Priip-produktens betalningsåtagande till sina investerare,
 - b) identifieras och innehas på konton eller register, enligt tillämplig lag inklusive artiklarna 275 och 276 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG ⁽⁶⁾ och
 - c) är sådana att icke-professionella investerarens fordringar har företräde framför andra fordringsägare gentemot Priip-produktutvecklare eller en part som är skyldig att direkt eller indirekt göra relevanta utbetalningar till investeraren.
48. Om kreditrisker ska bedömas med en genomlysningsskall eller en kaskadmetod får de dämpande faktorerna enligt punkterna 46 och 47 i denna bilaga också tillämpas vid bedömningen av kreditrisker i förhållande till varje underliggande gäldenär.
49. Om en Priip-produkt inte kan uppfylla kriterierna i punkt 47 i denna bilaga får kreditriskmåttet enligt punkt 45 i denna bilaga minskas med en klass där krav från icke-professionella investerare har företräde framför vanliga fordringsägare enligt artikel 108 i direktivet 2014/59/EU, Priip-produktutvecklaren eller en part som är skyldig att direkt eller indirekt göra relevanta betalningar till investeraren, i den mån gäldenären är underställd relevanta tillsynskrav för att säkerställa en lämplig matchning av tillgångar och skulder.
50. Kreditriskmåttet enligt punkt 45 i denna bilaga ska ökas med två klasser om krav från icke-professionella investerare är underordnade prioriterade fordringsägare.
51. Kreditriskmåttet enligt punkt 45 i denna bilaga ska ökas med tre klasser om en Priip-produkt är en del av Priip-gäldenärens kapitalbas, enligt definitionen i artikel 4.1.118 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 ⁽⁷⁾ eller i artikel 93 i direktiv 2009/138/EU.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/91/EU av den 23 juli 2014 om ändring av direktiv 2009/65/EG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) när det gäller förvaringsinstitutsfunktioner, ersättningspolicy och sanktioner (EUT L 257, 28.8.2014, s. 186).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/(EU)2012, (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

DEL 3

Aggregering av marknads- och kreditrisker till den sammanfattande riskindikatorn

52. Den sammanfattande riskindikatorn ska fastställas som en kombination av klasser för kreditriskmått och marknadsriskmått, enligt följande tabell:

MRM-klass Klass för marknadsriskmått och kreditriskmått	Marknads- risk1	Marknads- risk2	Marknads- risk3	Marknads- risk4	Marknads- risk5	Marknads- risk6	Marknads- risk7
Kreditrisk1	1	2	3	4	5	6	7
Kreditrisk2	1	2	3	4	5	6	7
Kreditrisk3	3	3	3	4	5	6	7
Kreditrisk4	5	5	5	5	5	6	7
Kreditrisk5	5	5	5	5	5	6	7
Kreditrisk6	6	6	6	6	6	6	7

Övervakningsdata med relevans för den sammanfattande riskindikatorn

53. Priip-produktutvecklare ska övervaka marknadsdata som är relevanta för beräkningen av MRM-klassen och om den klassen ändras till en annan MRM-klass ska Priip-produktutvecklaren attribuera motsvarande MRM-klass till den MRM-klass som Priip-produkten har matchat beträffande majoriteten av referenspunkter under de senaste fyra månaderna.
54. Priip-produktutvecklare ska också övervaka kreditriskkriterier som är relevanta för beräkningen av kreditriskmått och om kreditriskmålet enligt dessa kriterier skulle ändras till en annan klass för kreditriskmått, ska Priip-produkten på nytt attribuera kreditriskmålet till den relevanta klassen för kreditriskmått.
55. MRM-klassen ska alltid ses över om Priip-produktutvecklaren fattar ett beslut om investeringspolicyn eller investeringsstrategin för Priip-produkten. Under dessa omständigheter ska ändringar av marknadsriskmålet uppfattas som en ny klassbestämning av Priip-produktens marknadsriskmått, och ska följaktligen genomföras enligt de allmänna reglerna för klassbestämning av marknadsriskmålet för Priip-produktkategorin.

DEL 4

Likviditetsrisk

56. En Priip-produkt ska anses ha en likviditetsrisk av väsentlig betydelse om något av följande kriterier uppfylls:

- Priip-produkten tas upp till handel på en andrahandsmarknad eller en alternativ likviditetsfacilitet och ingen likviditet erbjuds av marknadsgaranter eller Priip-produktutvecklare, så att likviditeten endast beror på om det finns köpare och säljare på andrahandsmarknaden eller en alternativ likviditetsfacilitet, eftersom regelbunden handel med en produkt vid en tidpunkt inte garanterar regelbunden handel med samma produkt vid en annan tidpunkt.
- De underliggande investeringarnas genomsnittliga likviditetsprofil är betydligt lägre än Priip-produktens vanliga återbetalningsfrekvens, när och i den utsträckning likviditeten som Priip-produkten erbjuder är en förutsättning för avvecklingen av dess underliggande tillgångar.
- Priip-produktutvecklaren bedömer att den icke-professionella investeraren kan stå inför betydande svårigheter när det gäller tid eller kostnader för avveckling av investeringen under produktens livslängd, förutsatt att det råder särskilda marknadsvillkor.

57. En Priip-produkt ska anses illikvid, oavsett om den är avtalsenlig eller inte, om något av följande kriterier uppfylls:
- a) Priip-produkten får inte tas upp till handel på en andrahandsmarknad, och ingen alternativ likviditetsfacilitet drivs av Priip-produktutvecklaren eller en tredje part, eller den alternativa likviditetsfaciliteten är föremål för betydande begränsande villkor, inklusive betydande sanktioner vid förtida inlösen eller diskretionära inlösenpriser, eller vid avsaknad av likviditetsarrangemang.
 - b) Priip-produkten erbjuder möjligheter till förtida inlösen eller inlösen före gällande förfallodag, vilka dock begränsas av betydande villkor, t.ex. betydande straffavgifter vid förtida inlösen eller diskretionära inlösenkostnader, eller föregående samtycke och beslut av Priip-produktutvecklaren.
 - c) Priip-produkten erbjuder inte möjligheter till eventuell förtida inlösen eller inlösen före gällande förfallodag.
58. En Priip-produkt ska anses vara likvid i alla andra fall.
-

BILAGA III

PRESENTATION AV DEN SAMMANFATTANDE RISKINDIKATORN

Presentationsformat

1. Priip-produktutvecklare ska använda formatet nedan för presentationen av den sammanfattande riskindikatorn i faktabladet. Det aktuella numret ska framhåvas på visat sätt beroende på den sammanfattande riskindikatorn för den berörda Priip-produkten.

Ifyllningsanvisningar för den sammanfattande riskindikatorn

2. I den beskrivande förklaringen efter den sammanfattande riskindikatorn ska syftet med den sammanfattande riskindikatorn och de underliggande riskerna förklaras kortfattat.
3. Omedelbart nedanför den sammanfattande riskindikatorn ska den rekommenderade innehavstiden anges. En varning ska dessutom finnas direkt under den sammanfattande riskindikatorn i följande fall:
 - a) Om risken för Priip-produkten anses vara betydligt högre med en annan innehavstid.
 - b) Om en Priip-produkt anses ha en likviditetsrisk av väsentlig betydelse eller vara illikvid, oavsett om detta är av avtalsrättslig art eller inte.
4. Den beskrivande förklaringen ska för varje Priip-produkt innehålla
 - a) en varning i fetstil om
 - i) Priip-produkten anses medföra en valutarisk enligt artikel 3.2 c i denna förordning (element C),
 - ii) Priip-produkten medför en eventuell skyldighet utöver den ursprungliga investeringen (element D),
 - b) i förekommande fall, en beskrivning av risker av väsentlig betydelse för Priip-produkten som inte kan beaktas i tillfredsställande grad i den sammanfattande riskindikatorn (element E),
 - c) ett förtydligande
 - i) om att Priip-produkten innefattar ett (partiellt) kapitalskydd mot marknadsrisken i förekommande fall, inbegripet en specificering av vilken procentandel av det investerade kapitalet som skyddas (element F),
 - ii) av de särskilda villkoren för begränsningar i de fall (det partiella) kapitalskyddet mot marknadsrisker är begränsat (element G),
 - iii) om att Priip-produkten inte ger något kapitalskydd mot marknadsrisker, i förekommande fall (element H),
 - iv) om att Priip-produkten inte ger någon kapitalgaranti mot kreditrisker, i förekommande fall (element I),
 - v) av de särskilda villkoren för begränsningarna i de fall skyddet mot kreditrisker är begränsat (element J).

5. För Priip-produkter som erbjuder en rad investeringsalternativ ska Priip-produktutvecklare använda formatet i punkt 1 i denna bilaga för att presentera den sammanfattande riskindikatorn och visa alla de riskklasser som erbjuds, från klassen med lägst risk till den högsta riskklassen.
6. För derivat som är terminer, köpoptioner och säljoptioner som handlas på en reglerad marknad eller på en marknad i tredjeland som betraktas som likvärdig en reglerad marknad i enlighet med artikel 28 i förordning (EU) 600/2014, ska elementen A, B, och, i förekommande fall, H ingå.

Beskrivande förklaringar

7. Enligt presentationen av den sammanfattande riskindikatorn, inklusive punkt 4 i denna bilaga, ska följande beskrivande förklaringar användas, i förekommande fall:

[Element A] Den sammanfattande riskindikatorn ger en vägledning om risknivån för denna produkt jämfört med andra produkter. Den visar hur troligt det är att produkten kommer att sjunka i värde på grund av marknadsutvecklingen eller på grund av att vi inte kan betala dig.

[Element B] Vi har klassificerat produkten som [1/2/3/4/5/6/7] av 7, dvs. [1 = "den lägsta riskklassen" / 2 = "en låg riskklass" / 3 = "en medellåg riskklass" / 4 = "en medelriskklass" / 5 = "en medelhög riskklass" / 6 = "den näst högsta riskklassen" / 7 = "den högsta riskklassen"].

[Infoga dessutom en kortfattad förklaring om klassificeringen av produkten med högst 300 tecken i klartext]

[Exempel på förklaring: Här bedöms de eventuella förlusterna till följd av framtida resultat ligga på en [1 = "mycket låg nivå" / 2 = "låg nivå" / 3 = "medellåg nivå" / 4 = "medelnivå" / 5 = "medelhög nivå" / 6 = "hög nivå" / 7 = "mycket hög nivå"] och [1, 2 = "det är mycket osannolikt att dåliga marknadsförhållanden kommer att" / 3 = "det är osannolikt att dåliga marknadsförhållanden kommer att" / 4 = "dåliga marknadsförhållanden kan" / 5 = "dåliga marknadsförhållanden kommer sannolikt att" / 6 = "det är mycket sannolikt att dåliga marknadsförhållanden kommer att"] påverka [vår] [] förmåga [X] att betala dig].

[[Om tillämpligt:] Element C, [i fetstil] Var uppmärksam på valutarisken. Du kommer att få betalningar i en annan valuta. Den slutliga avkastningen beror därför på växelkursen mellan de två valutorna. Denna risk beaktas inte i indikatorn ovan.

[[Om tillämpligt:] Element D] I vissa fall kan du behöva göra fler betalningar för att täcka förluster. (i fetstil) Din totala förlust kan markant överstiga det investerade beloppet.

[Om tillämpligt:] [Element E] [Andra väsentliga risker som är relevanta för Priip-produkten som inte ingår i den sammanfattande riskindikatorn förklaras med högst 200 tecken]

[Om tillämpligt:] [Element F] [Du har rätt att få tillbaka minst [infoga %] av ditt kapital. Belopp över detta värde och eventuell ytterligare avkastning, beror på framtida marknadsresultat och är osäkra.]

[Om tillämpligt:] [Element G] [Detta skydd mot framtida marknadsresultat gäller dock inte om du [...]]

— [Om det finns villkor om förtida inlösen] löser in produkten inom [... år/månader/dagar]

— [Om löpande betalningar måste göras] inte gör dina inbetalningar i tid.

— [Om andra begränsningar gäller: beskriv dessa med högst [...] tecken i klartext.]

[Om tillämpligt:] [Element H] [Denna produkt innehåller inte något skydd mot framtida marknadsresultat. Du kan därför förlora hela eller delar av din investering.]

[Om tillämpligt:] [Element I] [Om vi inte kan betala dig vad vi är skyldiga kan du förlora hela din investering.]

[[Om tillämpligt:] [Element J] [Du kan dock omfattas av ett konsumentskyddssystem (se avsnittet "Vad händer om vi inte kan betala dig?"). Indikatorn som visas ovan tar inte hänsyn till detta skydd.]

BILAGA IV

RESULTATSCENARIER

Antal scenarier

1. Följande fyra resultatscenarier enligt denna förordning ska visa ett möjligt avkastningsintervall:
 - a) Ett positivt scenario.
 - b) Ett neutralt scenario.
 - c) Ett negativt scenario.
 - d) Ett stressscenario.
2. Stressscenariet ska visa betydande ogynnsamma effekter av produkten som inte beaktas i det negativa scenario som avses i punkt 1 c i denna bilaga. Stressscenariet ska visa mellanliggande perioder om dessa perioder skulle visas för de resultatscenarier som avses under punkt 1 a till 1 c i denna bilaga.
3. Ytterligare ett scenario för försäkringsbaserade investeringsprodukter ska grundas på det neutrala scenario som avses i punkt 1 b, om resultatet är relevant för investeringens avkastning.

Beräkning av scenarivärden för den rekommenderade innehavstiden

4. Värdena i olika resultatscenarier ska beräknas på liknande sätt som marknadsriskmått. Scenarivärdena ska beräknas för den rekommenderade innehavstiden.
5. Det negativa scenariot ska vara Priip-produktens värde vid den 10:e percentilen.
6. Det neutrala scenariot ska vara Priip-produktens värde vid den 50:e percentilen.
7. Det positiva scenariot ska vara Priip-produktens värde vid den 90:e percentilen.
8. Stressscenariet ska vara det värde på Priip-produkten som blir resultatet av metoden i punkterna 10 och 11 i denna bilaga för Priip-produkter i kategori 2 och i punkterna 12 och 13 i denna bilaga för Priip-produkter i kategori 3.
9. För en Priip-produkt i kategori 2 ska de förväntade värdena för rekommenderad innehavstid vara följande:
 - a) Negativt scenario:

$$\text{Exp} \left[M1 \cdot N + \sigma \sqrt{N} \cdot (-1,28 + 0,107 \cdot \mu_1 / \sqrt{N} + 0,0724 \cdot \mu_2 / N - 0,0611 \cdot \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N \right]$$

- b) Neutralt scenario:

$$\text{Exp} \left[M1 \cdot N - \sigma \mu_1 / 6 - 0,5 \sigma^2 N \right]$$

- c) Positivt scenario:

$$\text{Exp} \left[M1 \cdot N + \sigma \sqrt{N} \cdot (1,28 + 0,107 \cdot \mu_1 / \sqrt{N} - 0,0724 \cdot \mu_2 / N + 0,0611 \cdot \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N \right]$$

där N motsvarar antalet handelsperioder i den rekommenderade innehavstiden och där övriga termer definieras i punkt 12 i bilaga II.

10. För Priip-produkter i kategori 2 sker beräkningen av stressscenariet i följande steg:

- a) Identifiera ett delintervall av längden w som motsvarar följande intervaller:

	1 år	> 1 år
Dagliga priser	21	63
Veckovisa priser	8	16
Månatliga priser	6	12

- b) För varje delintervall av längden w identifiera historiska lognormala avkastningar r_t , där $t = t_0, t_1, t_2, \dots, t_N$.
- c) Mäta volatiliteten baserat på formeln nedan från och med $t_i = t_0$ rullande fram till $t_i = t_N - w$

$${}^w_{t_i}\sigma_S = \sqrt{\frac{\sum_{t_i}^{t_i+w} (r_{t_i} - {}^{t_i+w}_{t_i}M_1)^2}{M_w}}$$

där M_w är antalet observationer under delintervallet och ${}^{t_i+w}_{t_i}M_1$ är medelvärde av alla historiska lognormala avkastningar under motsvarande delintervall.

- d) Beräkna det värde som motsvara den 99:e percentilen för 1 år och den 90:e percentilen för övriga innehavstider. Detta värde ska vara den stressade volatiliteten ${}^w\sigma_S$.

11. För Priip-produkter i kategori 2 ska de förväntade värdena vid slutet av den rekommenderade innehavstiden för stressscenariet vara:

$$\text{Scenario}_{\text{Stress}} = e^{\left[{}^w\sigma_S \cdot \sqrt{N} \cdot \left(z_a + \left[\frac{(Z_a^2 - 1)}{6} \right] \cdot \frac{\mu_1}{\sqrt{N}} + \left[\frac{(z_a^3 - 3z_a)}{24} \right] \cdot \frac{\mu_2}{N} - \left[\frac{(2z_a^3 - 5z_a)}{36} \right] \cdot \frac{\mu_1^2}{N} \right) - 0,5 {}^w\sigma_S^2 N \right]}$$

där z_a är ett verkligt utvalt värde av Priip-produkten vid den yttersta percentil som motsvarar 1 % för 1 år och 5 % för övriga innehavstider.

12. För Priip-produkter i kategori 3 ska följande justeringar göras för beräkningen av positiva, neutrala och negativa deresultatscenarier:

- a) Den förväntade avkastningen för varje tillgång eller tillgångar ska motsvara den avkastning som observerats under den period som fastställts enligt punkt 6 i bilaga II.
- b) Det förväntade resultatet ska beräknas i slutet av den rekommenderade innehavstiden och utan att det förväntade resultatet diskonteras med den förväntade riskfria diskonteringsfaktorn.

13. För Priip-produkter i kategori 3 ska följande justeringar göras i beräkningen av stressscenariet:

- a) Beräkna stressvolatilitet ${}^w\sigma_S$ baserat på metoden i punkt 10 i denna bilaga.
- b) Omskala historiska avkastningar r_t , baserat på formeln nedan;

$$r_t^{\text{adj}} = r_t \cdot \frac{{}^w\sigma_S}{\sigma_S}$$

- c) Genomför bootstrapping på r_t^{adj} på det sätt som beskrivs i punkt 22 i bilaga II.
- d) Beräkna avkastningen för varje kontrakt genom att summera avkastningarna från utvalda perioder och rensa dessa avkastningar för att säkerställa att den förväntade avkastningen som uppmäts utifrån den simulerade avkastningens distribution är som nedan

$$E^*[r_{\text{bootstrapped}}] = -0,5 {}^w\sigma_S^2 N$$

där $E^*[r_{\text{bootstrapped}}]$ är det nya simulerade medelvärde.

14. För Priip-produkter i kategori 3 PRIIPs ska stressscenariet vara värdet på Priip-produkten vid den yttersta z_a percentil som definieras i punkt 11 i denna bilaga av den simulerade distribution som beskrivs i punkt 13 i denna bilaga.

15. För Priip-produkter i kategori 4, ska metoden enligt punkt 27 i bilaga II användas för de faktorer som inte observerats på marknaden, i kombination efter behov med metoden för Priip-produkter i kategori 3. De relevanta metoderna för Priip-produkter i kategori 2 som anges enligt punkterna 9 till 11 i denna bilaga och de relevanta metoderna för kategori 3 som anges enligt punkterna 12 till 14 i denna bilaga ska användas för relevanta komponenter i en Priip-produkt om Priip-produkten kombinerar olika komponenter. Resultatscenarierna ska vara ett vägt genomsnitt av relevanta komponenter. Produkttegenskaper och kapitalgarantier ska beaktas i resultatberäkningarna.

16. För Priip-produkter i kategori 1, som definieras i punkt 4 a i bilaga II, och Priip-produkter i kategori 1, som definieras i punkt 4 b i bilaga II, som är inte är terminer, köpoptioner och säljoptioner som handlas på en reglerad marknad eller på en marknad i tredjeland som betraktas som likvärdig med en reglerad marknad i enlighet med artikel 28 i förordning (EU) 600/2014, ska resultatscenarier beräknas i enlighet med punkterna 12 till 14 i denna bilaga.

17. För Priip-produkter i kategori 1 som är terminer, köpoptioner och säljoptioner som handlas på en reglerad marknad eller på en marknad i tredjeland som betraktas som likvärdig med en reglerad marknad i enlighet med artikel 28 i förordning (EU) 600/2014, ska resultatscenarier visas i form av grafer över utfallsstrukturen. En graf ska inkluderas för att visa resultatet för alla scenarier för de olika nivåerna av det underliggande värdet. Diagrammets horisontella axel ska visa de olika möjliga priserna för det underliggande värdet och den vertikala axeln ska visa vinst eller förlust för de olika priserna på det underliggande värdet. För varje pris på det underliggande värdet, ska grafen visa den resulterande vinsten eller förlusten och vid vilket pris på det underliggande värdet vinsten eller förlusten är noll.
18. För Priip-produkter i kategori 1 enligt definitionen i punkt 4 c i bilaga II, ska en rimlig och försiktig bästa uppskattning av de förväntade värdena för resultatscenarierna som anges i punkt 1 a till 1 c i denna bilaga vid slutet av den rekommenderade innehavstiden lämnas.

De scenarier som väljs ut och som visas ska vara förenliga med och komplettera annan information i faktabladet, inklusive Priip-produktens övergripande riskprofil. Priip-produktutvecklaren ska säkerställa samstämmigheten mellan scenarier och interna produktstyrningsslutsatser, vilka bland annat inbegriper eventuella stresstester som genomförs av Priip-produktutvecklaren och data och analyser som används i syfte att producera annan information i faktabladet.

Scenarierna ska väljas ut för att ge en balanserad presentation av de möjliga resultaten av produkten under både gynnsamma och ogynnsamma förhållanden, men bara scenarier som rimligen kan förväntas ska visas. Scenarier ska inte väljas ut som otillbörligen framhäver positiva resultat på bekostnad av ogynnsamma sådana.

Beräkning av förväntade värden för mellanliggande innehavstider.

19. För Priip-produkter med en rekommenderad innehavstid på mellan 1 och 3 år, ska resultatet visas vid 2 olika innehavstider: i slutet av det första året och i slutet av den rekommenderade innehavstiden.
20. För Priip-produkter med en rekommenderad innehavstid på 3 år eller mer, ska resultat visas för 3 innehavstider: i slutet av det första året efter halva den rekommenderade innehavstiden avrundat uppåt till slutet av det närmaste året och i slutet av den rekommenderade innehavstiden.
21. För Priip-produkter med en rekommenderad innehavstid på ett år eller mindre får inga resultatscenarier för mellanliggande innehavstider visas.
22. För Priip-produkter i kategori 2 ska de värden som visas för de mellanliggande perioderna beräknas med hjälp av formlerna i punkterna 9 till 11 i denna bilaga, där N definieras som det antal handelstider från och med startdatumet till och med slutet av den mellanliggande perioden.
23. För Priip-produkter i kategori 1 och kategori 4 ska de värden som visas för de mellanliggande perioderna uppskattas av Priip-produktutvecklaren på ett sätt som överensstämmer med uppskattningen i slutet av den rekommenderade innehavstiden. I detta avseende måste den metod som används för att uppskatta värdet av Priip-produkten i början av varje mellanliggande period resultera i samma värde för hela den rekommenderade innehavstid som den metod som föreskrivs i punkterna 16 respektive 15 i denna bilaga.
24. För Priip-produkter i kategori 3 ska produktutvecklaren, för att ta fram positiva, neutrala och negativa scenarier samt ett stressscenario under en mellanliggande period före utgången av den rekommenderade innehavstiden, välja tre underliggande simuleringar enligt punkterna 16–24 i bilaga II som används för beräkning av MRM och en underliggande simulering enligt punkt 13 i denna bilaga, endast på grundval av underliggande nivåer och på ett sådant sätt att det simulerade värdet av Priip-produkter för den mellanliggande perioden sannolikt kommer att vara förenligt med det gällande scenariot.
 - a) För att ta fram positiva, neutrala och negativa scenarier samt ett stressscenario för en mellanliggande period för en Priip-produkt i kategori 3 med en underliggande tillgång och vars värde är känt som en ökande funktion av den underliggande nivån, ska produktutvecklaren välja tre underliggande simuleringar enligt punkterna 16–24 i bilaga II som används för beräkning av MRM och en underliggande simulering enligt punkt 13 i denna bilaga, vilket leder till den 90:e percentilen för positiva scenariot, respektive 50:e percentilen för det neutrala scenariot och 10:e percentilen för det negativa scenariot, samt den percentilnivå som motsvarar 1 % för 1 år och 5 % för övriga innehavstider för stressscenarioet.

- b) För att producera positiva, neutrala och negativa scenarier samt ett stressscenario för en mellanliggande period för en Priip-produkt i kategori 3 med en underliggande tillgång och vars värde är känt som en minskande funktion av den underliggande nivån, ska produktutvecklaren välja tre underliggande simuleringar enligt punkterna 16–24 i bilaga II som används för beräkning av MRM och en underliggande simulering som anges i punkt 13 i denna bilaga, vilket leder till 90:e percentilen för det negativa scenariot, respektive 50:e percentilen för det neutrala scenariot och 10:e percentilen för det positiva scenariot och till den percentilnivå som motsvarar 1 % för 1 år och 5 % för övriga innehavstider för stressscenarioet.
- c) För att framställa positiva, neutrala och negativa scenarier samt ett stressscenario för en annan mellanliggande period för en Priip-produkt i kategori 3 än de som nämns i punkterna a och b, ska produktutvecklaren välja underliggande värden som överensstämmer med Priip-produktens 90:e, 50:e och 10:e percentiler och den percentilnivå som motsvarar 1 % för 1 år och 5 % för övriga innehavstider och använda dessa som utgångsvärden för en simulering för att fastställa Priip-produktens värde.
25. För Priip-produkter i kategori 1 som är terminer, köpoptioner och säljoptioner som handlas på en reglerad marknad eller på en marknad i tredjeland som betraktas som likvärdig med en reglerad marknad i enlighet med artikel 28 i förordning (EU) 600/2014, ska resultatscenarier för mellanliggande innehavstider inte inkluderas.
26. För positiva, neutrala och negativa scenarier för mellanliggande perioder ska beräkningen av den fördelning som används för att läsa av Priip-produktens värde vid olika percentiler stämma överens med den avkastning och volatilitet som observerats under de senaste fem åren i alla marknadsinstrument som bestämmer Priip-värdet. För stressscenarioet för mellanliggande perioder ska skattningen av den distribution som används för att avläsa värdet på Priip-produkten vid olika percentiler överensstämja med den simulerade distributionen av alla marknadsinstrument som avgör Priip-produktens värde enligt punkterna 11 och 13.
27. Det negativa scenariot ska motsvara det uppskattade Priip-värdet i början av den mellanliggande perioden i överensstämmelse med den 10:e percentilen.
28. Det negativa scenariot ska motsvara det uppskattade Priip-värdet i början av den mellanliggande perioden i överensstämmelse med den 10:e percentilen.
29. Det negativa scenariot ska motsvara det uppskattade Priip-värdet i början av den mellanliggande perioden i överensstämmelse med den 10:e percentilen.
30. Stressscenarioet ska vara den skattning av värdet på Priip-produkten i början av den mellanliggande period som överensstämmer med den percentilnivå som motsvarar 1 % för 1 år och 5 % för övriga innehavstider i den simulerade distribution som anges i punkt 13.

Allmänna krav

31. Priip-produktens resultat ska beräknas efter avdrag för alla relevanta kostnader i enlighet med bilaga VI för det scenario och den innehavstid som presenteras.
32. Resultatet ska presenteras i monetära enheter. De belopp som används ska överensstämja med de belopp som avses i punkt 90 i bilaga VI.
33. Resultatet ska också presenteras i procent, som den genomsnittliga årliga avkastningen på investeringen. Denna siffra ska beräknas med nettoresultatet som täljare och det ursprungliga investeringsbeloppet eller det pris som betalas som nämnare.

För Priip-produkter där ingen initial investering eller betalning har gjorts, t.ex. terminskontrakt eller swappar, ska procentsatsen beräknas utifrån kontraktets nominella värde och en fotnot läggs till för att förklara denna beräkning.

34. För en försäkringsbaserad investeringsprodukt ska följande gälla utöver de metoder som anges ovan, inklusive det som anges i punkt 15 vid beräkningen av resultatscenarier i samband med investeringen:
- a) Framtida vinstandel ska beaktas.
- b) Antaganden om framtida vinstandel ska vara förenliga med antagandet om de underliggande tillgångarnas årliga avkastning.

- c) Antaganden om hur framtida vinster ska delas mellan Priip-produktutvecklaren och den icke-professionella investeraren och andra antaganden om framtida vinstdelning ska vara realistiska och i linje med Priip-produktutvecklarens affärspraxis och affärsstrategi. Om det finns tillräckligt starka indikatorer för att företaget kommer att ändra sin praxis eller strategi ska antaganden om framtida vinstdelning överensstämma med de ändrade rutinerna eller den ändrade strategin. För livförsäkringsbolag som omfattas av direktiv 2009/138/EG ska dessa antaganden vara förenliga med de antaganden om framtida förvaltningsåtgärder som används för värdering av försäkringstekniska avsättningar i Solvens II-balansräkningen.
 - d) Om en del av resultatet hänför sig till den vinstandel som ska betalas på diskretionära grunder ska antaganden om denna komponent endast göras i positiva resultatscenarier.
 - e) Resultatscenarierna ska beräknas på grundval av investeringsbelopp som anges i punkt 32 i denna bilaga.
-

BILAGA V

METOD FÖR PRESENTATION AV RESULTATSCENARIER

DEL 1

Allmänna presentationsspecifikationer

1. Resultatscenarierna ska presenteras på ett sätt som är korrekt, opartiskt, tydligt och inte vilseledande och som bör kunna förstås av en genomsnittlig icke-professionell investerare.
2. Om resultatscenarier endast visas på förfallodagen eller i slutet av den rekommenderade innehavstiden, som för de Priip-produkter som avses i punkt 21 i bilaga IV, ska detta tydligt förklaras i beskrivningen för element E i del 2 i denna bilaga.
3. De beskrivande förklaringarna i elementen A, B, C, D och E i del 2 i denna bilaga ska alltid ingå, utom när det gäller de Priip-produkter i kategori 1 som avses i punkt 17 i bilaga IV, där de beskrivande förklaringarna i elementen G–K ska användas i stället.

DEL 2

Presentation av resultatscenarier

För alla Priip-produkter, utom de Priip-produkter i kategori 1 som avses i punkt 17 i bilaga IV, ska Priip-produktutvecklarna presentera resultatscenarier enligt uppställningen nedan, beroende på om Priip-produkten är en engångsinvestering eller engångspremie, eller en vanlig betalning eller en premie-Priip-produkt. De mellanliggande perioderna kan variera beroende på den rekommenderade innehavstidens längd. För försäkringsbaserade investeringsprodukter ingår ytterligare rader i scenariot för försäkringsförmåner, inklusive den kumulativa biometrisk riskpremien för en löpande premie för en försäkringsbaserad investeringsprodukt. I detta scenario ska avkastningen endast anges i absoluta tal.

Mall A: Engångsinvestering och/eller engångspremie betalas.

Engångsinvestering betalas

Investering ☐		1 år	[3] år	[5] år (Rekommenderad innehavstid)
Stressscenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Negativt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Neutralt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Positivt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐

Engångspremie betalas

Investering ☐ Försäkringspremie ☐		1 år	[3] år	[5] år (Rekommenderad innehavstid)
Överlevnadsscenarier				
Stressscenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Negativt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Neutralt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Positivt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
[Dödsfalls] scenario				
[Försäkrad händelse]	Vad dina förmänstagare kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐

Mall B: Återkommande investeringar och/eller premier betalas.

Återkommande investeringar som betalas

Investering ☐		1 år	[3] år	[5] år (Rekommenderad innehavstid)
Scenarier				
Stressscenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Negativt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Neutralt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Positivt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Ackumulerat investerat belopp		☐	☐	☐

Återkommande premier som betalas

Investering ☐ Försäkringspremie ☐		1 år	[3] år	[5] år (Rekommenderad innehavstid)
Överlevnadsscenarier				
Stressscenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Negativt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Neutralt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Positivt scenario	Vad du kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
	Genomsnittlig avkastning per år	☐	☐	☐
Ackumulerat investerat belopp		☐	☐	☐
[Dödsfalls] scenario				
[Försäkrad händelse]	Vad dina förmänstagare kan få tillbaka efter avdrag för kostnader	☐	☐	☐
Ackumulerad försäkringspremie		☐	☐	☐

Resultatscenarier

[Element A] Denna [tabell/graf] visar hur mycket pengar du kan få tillbaka under kommande [rekommenderad innehavstid] år enligt olika scenarier, förutsatt att du investerar [...] euro [per år].

[Element B] Scenarierna visar möjligt resultat för din investering. Du kan jämföra dem med scenarier för andra produkter.

[Element C] De scenarier som visas är inte exakta indikatorer utan beräkningar av framtida resultat som bygger på tidigare uppgifter om hur värdet på denna investering varierar. Vad du får beror på marknadsutvecklingen och på hur länge du behåller investeringen/produkten. []

[Element D] Stressscenariet visar vad du kan få tillbaka under extrema marknadsförhållanden och tar inte hänsyn till en situation där vi inte kan göra utbetalningar till dig.

[I förekommande fall] [Element E] Denna produkt kan inte [lätt] lösas in. Detta innebär att det är svårt att uppskatta hur mycket du skulle få tillbaka om du löser in den före [slutet av den rekommenderade innehavstiden/förfallodagen]. Förtida inlösen är antingen inte möjlig eller medför betydande kostnader alternativt förluster.

[Element F] I siffrorna ingår alla kostnader för själva produkten, [i förekommande fall]: [men eventuellt inte alla kostnader som du betalar till din rådgivare eller distributör] [och kostnaderna för din rådgivare eller distributör]. Siffrorna tar inte hänsyn till din personliga beskattningssituation, som också kan påverka hur mycket du får tillbaka.

[Element G] Grafen visar möjligt resultat för din investering. Du kan jämföra det med utbetalningsgrafer för andra derivat.

[Element H] Grafen är inte en exakt indikator på vad du kan få tillbaka utan visar ett intervall av möjliga utfall. Vad du får beror på utvecklingen för underliggande faktorer. För varje värde avseende underliggande faktorer visar grafen produktens vinst alternativt förlust. Den horisontella axeln visar de olika möjliga priser för det underliggande värdet på förfallodagen och den vertikala axeln visar vinst alternativt förlust.

[Element I] Köp av denna produkt innebär att du tror att det underliggande priset kommer att [öka/minska].

[Element J] Din maximala förlust skulle vara att du förlorar hela din investering (betalda premie).

[Element K] I siffrorna ingår alla kostnader för själva produkten, men eventuellt inte alla kostnader som du betalar till din rådgivare eller distributör. Siffrorna tar inte hänsyn till din personliga beskattningssituation, som också kan påverka hur mycket du får tillbaka.

BILAGA VI

METOD FÖR BERÄKNING AV KOSTNADER

DEL 1

Förteckning över kostnader

I. FÖRTECKNING ÖVER KOSTNADER FÖR INVESTERINGSFONDER (ALTERNATIVA INVESTERINGSFONDER OCH FONDFÖRETAG)

Kostnader som ska offentliggöras*Engångskostnader*

1. En engångskostnad är en tecknings- eller inlösenkostnad som antingen
 - a) betalas direkt av den icke-professionella investeraren, eller
 - b) dras av från en betalning som den icke-professionella investeraren har eller ska göra.
2. Engångskostnader är kostnader som bärs av den icke-professionella investeraren och som inte dras av från tillgångarna i alternativa investeringsfonder eller fondföretag.
3. Engångskostnader omfattar, men är inte begränsade till, följande typer av direkta initiala kostnader som ska beaktas i det kostnadsbelopp som ska anges i faktabladet:
 - a) Distributionsavgift, om denna är känd för förvaltningsbolaget. Om det faktiska beloppet inte är känt för förvaltningsbolaget, ska den högsta av de möjliga kända distributionskostnaderna för den specifika Priip-produkten visas.
 - b) Konstitutionskostnad (direkt kostnad).
 - c) Marknadsföringskostnad (direkt kostnad).
 - d) Teckningsavgift, inbegripet skatter.

Återkommande kostnader

4. Återkommande kostnader är kostnader som dras av från tillgångarna i en alternativ investeringsfond eller ett fondföretag, och motsvarar följande:
 - a) Utgifter som av nödvändighet uppkommer i deras verksamhet.
 - b) Alla betalningar, inbegripet ersättningar, till parter som har anknytning till den alternativa investeringsfonden eller fondföretaget, eller som tillhandahåller tjänster åt dem.
 - c) Transaktionskostnader.
5. Återkommande kostnader omfattar, men är inte begränsade till, följande typer av kostnader som dras av från tillgångarna i alternativa investeringsfonder eller fondföretag, och som ska beaktas i det kostnadsbelopp som ska anges i faktabladet:
 - a) Alla betalningar till följande personer, samt till någon av följande personer till vilka de har delegerat någon uppgift:
 - i) Fondens förvaltningsföretag.
 - ii) Fondförvaltare om det rör sig om ett investeringsbolag.
 - iii) Förvaringsinstitut.
 - iv) Förvaltare.
 - v) Eventuell investeringsrådgivare.
 - b) Alla betalningar till en person som tillhandahåller utkontrakterade tjänster till någon av ovanstående parter, inbegripet följande:
 - i) Leverantörer av värderings- och fondredovisningstjänster.
 - ii) Leverantörer av aktieägartjänster, t.ex. överlåtelseagenter och mäklare/säljare som är formella ägare till aktier i fonden och tillhandahåller redovisningstjänster till de verkliga ägarna av dessa aktier.

- iii) Leverantörer av säkerhetshanteringstjänster.
 - iv) Leverantörer av prime brokerage-tjänster.
 - v) Ombud för värdepappersutlåning.
 - vi) Leverantörer av fastighetsförvaltningstjänster och liknande.
- c) Registreringsavgifter, börsnoteringsavgifter, regleringsavgifter och liknande avgifter, inbegripet passavgifter.
- d) Avgifter avsatta för särskild behandling av vinster och förluster.
- e) Revisionsarvoden.
- f) Betalningar till juridiska och professionella rådgivare.
- g) Kostnader för distribution eller marknadsföring, om beloppet är känt för förvaltningsbolaget. Om det faktiska beloppet inte är känt för förvaltningsbolaget ska den högsta av de möjliga kända distributionskostnaderna för den specifika Priip-produkten anges.
- h) Finansieringskostnader i samband med upplåning (från närstående parter).
- i) Kostnader för kapitalgaranti som ställs av en tredjepartsgarant.
- j) Betalningar till tredje part för att täcka nödvändiga kostnader i samband med köp eller försäljning av tillgångar i fondens portfölj (inbegripet transaktionskostnader som avses i punkterna 7 till 23 i denna bilaga).
- k) Värdet av de varor eller tjänster som förvaltningsbolaget eller någon närstående person får i utbyte mot placering av att handelsorder.
- l) När en fond placerar sina tillgångar i fondföretag eller alternativa investeringsfonder ska den sammanfattande kostnadsindikatorn ta hänsyn till avgifter som uppstår i fondföretag eller alternativa investeringsfonder. Följande ska inkluderas i beräkningen:
- i) Om det underliggande instrumentet är ett fondföretag eller en alternativ investeringsfond ska dess senast tillgängliga sammanfattande kostnadsindikator användas. Det kan vara en siffra som offentliggjorts av fondföretaget eller den alternativa investeringsfonden, av dess operatör eller förvaltningsbolag, eller ett värde beräknat av en tillförlitlig tredje part om detta är mer uppdaterat än den offentliggjorda siffran.
 - ii) Den sammanfattande kostnadsindikatorn kan sänkas om det finns ett arrangemang (som inte redan beaktats i fondens resultaträkning) genom vilket underliggande alternativa investeringsfonder eller fondföretag minskar eller betalar tillbaka avgifterna till den investerande fonden.
 - iii) Om köp eller försäljning av andelar inte sker till fondföretagets eller den alternativa investeringsfondens medelpris ska mellanskillnaden mellan transaktionspriset och medelpriset beaktas som transaktionskostnader, om denna inte ingår i den sammanfattande kostnadsindikatorn.
- m) Om en fond investerar i en annan Priip-produkt än ett fondföretag eller alternativ investeringsfond ska den sammanfattande kostnadsindikatorn ta hänsyn till de avgifter som uppkommit i den underliggande Priip-produkten. Följande ska inkluderas i beräkningen:
- i) Den senast tillgängliga sammanfattande kostnadsindikatorn för den underliggande Priip-produkten ska ingå i beräkningen.
 - ii) Den sammanfattande kostnadsindikatorn kan sänkas om det finns ett arrangemang (som inte redan beaktats i fondens resultaträkning) genom vilket underliggande Priip-produkt minskar eller betalar tillbaka avgifterna till den investerande fonden.
 - iii) Om köp eller försäljning av andelar inte sker till den underliggande Priip-produktens medelpris ska mellanskillnaden mellan transaktionspriset och medelpriset beaktas som transaktionskostnader, om denna inte ingår i den sammanfattande kostnadsindikatorn.
- n) Om en fond investerar i en annan investeringsprodukt än en Priip-produkt ska den sammanfattande kostnadsindikatorn ta hänsyn till de kostnader som uppstår i den underliggande investeringsprodukten. Priip-produkt-utvecklaren ska antingen använda offentliggjord information som kan vara en rimlig ersättning för den sammanfattande kostnadsindikatorn, eller göra en bästa uppskattning av den maximala nivån baserat på en granskning av investeringsproduktens gällande prospekt och senast offentliggjorda rapport och räkenskaper.

- o) Rörelsekostnader (eller eventuella ersättningar) enligt ett avgiftsdelningsarrangemang med en tredje part om de inte redan inkluderats i en annan typ av kostnad som nämnts ovan.
- p) Intäkter från effektiva portföljförvaltningsmetoder som inte betalas in i portföljen.
- q) Implicita kostnader för strukturerade fonder som avses i avsnitt II i denna bilaga och särskilt punkterna 36–46 i denna bilaga.
- r) Utdelningar på aktier i fondportföljen ska inte tillfalla fonden.

Extra kostnader

6. Följande typer av extra kostnader ska beaktas i det belopp som offentliggörs:

- a) En resultatbaserad avgift till förvaltningsbolaget eller en investeringsrådgivare, inbegripet de resultatbaserade avgifter som avses i punkt 24 i denna bilaga.
- b) De särskilda vinstandelar (s.k. carried interest) som avses i punkt 25 i denna bilaga.

Beräkning av särskilda typer av kostnader för investeringsfonder

Transaktionskostnader

- 7. Transaktionskostnader ska beräknas på årsbasis baserat på ett genomsnitt av transaktionskostnaderna för Priip-produkten under de senaste tre åren. Om Priip-produkten varit aktiv i mindre än tre år ska transaktionskostnaderna beräknas med hjälp av metoden i punkt 21 i denna bilaga.
- 8. De sammanlagda transaktionskostnaderna för en Priip-produkt ska beräknas som summan av transaktionskostnaderna, beräknade i enlighet med punkterna 9–23 i denna bilaga i Priip-produktens basvaluta, för alla enskilda transaktioner som genomförts av Priip-produkten under den angivna perioden. Detta belopp ska räknas om till en procentsats genom att divideras med de genomsnittliga nettotillgångarna för Priip-produkten under samma period.
- 9. När transaktionskostnaderna för Priip-produkten under de senaste tre åren beräknas måste de faktiska transaktionskostnaderna beräknas med hjälp av metoderna i punkterna 12–18 i denna bilaga för investeringar i följande instrument:
 - a) Överlåtbara värdepapper enligt definitionen i artikel 2 i kommissionens direktiv 2007/16/EG ⁽¹⁾.
 - b) Andra instrument som det finns ofta återkommande möjligheter att avyttra, lösa in eller på annat sätt realisera till priser som är offentligt tillgängliga för marknadsdeltagarna, och som antingen är marknadspriser eller priser som görs tillgängliga, eller valideras, genom värderingssystem som är oberoende i förhållande till emittenten.
- 10. Uppskattningar av transaktionskostnader med hjälp av den metod som beskrivs nedan i punkterna 19–20 i denna bilaga ska användas för investeringar i andra instrument eller tillgångar.

Redovisning av utspädningsskyddsmekanismer

- 11. Om en Priip-produkt har en prissättningsmekanism som neutraliserar utspädningseffekten av transaktioner i samma Priip-produkt kan det förmånsbelopp som tillkommer löpande innehavare av Priip-produkten från utspädningsskyddsmekanismer dras av från de transaktionskostnader som uppstår i Priip-produkten med hjälp av följande metod:
 - a) Eventuell avgift för utspädningsskydd eller annan betalning i samband med transaktioner i Priip-produkten som betalas till Priip-produkten får dras av från de totala transaktionskostnaderna.
 - b) Vinsten för Priip-produkten av att utge andelar (eller på annat sätt möjliggöra investeringar i Priip-produkten) till ett annat pris än medelpriset, eller av att annullera andelar (eller på annat sätt möjliggöra uttag från Priip-produkten) till ett annat pris än medelpriset ska, förutsatt att vinsten tillkommer Priip-produkten själv, beräknas enligt följande och får dras av från de totala transaktionskostnaderna:
 - i) Skillnaden mellan priset på utgivna andelar och medelpriset, multiplicerat med nettoantalet utgivna andelar.
 - ii) Skillnaden mellan priset på annullerade andelar och medelpriset, multiplicerat med nettoantalet annullerade andelar.

⁽¹⁾ Kommissionens direktiv 2007/16/EG av den 19 mars 2007 om genomförande av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), när det gäller förtydligandet av vissa definitioner (EUT L 79, 20.3.2007, s. 11).

Faktiska transaktionskostnader

12. De faktiska transaktionskostnaderna för varje transaktion ska beräknas enligt följande:

- a) För varje köp som genomförs av Priip-produkten ska priset för instrumentet vid den tidpunkt då köpordern skickas till en annan person för exekvering (köpets "ankomstkurs") dras av från transaktionens realiserade nettoexekveringskurs. Det värde som blir resultatet ska multipliceras med antalet köpta andelar.
- b) För varje försäljning som genomförs av Priip-produkten ska transaktionens realiserade nettoexekveringskurs dras av från priset på instrumentet när säljordern skickas till en annan person för exekvering (försäljningens "ankomstkurs"). Det värde som blir resultatet ska multipliceras med antalet sålda andelar.

13. Den realiserade nettoexekveringskursen ska fastställas som den kurs till vilket transaktionen exekveras, inbegripet alla avgifter, provisioner, skatter och andra betalningar (t.ex. avgifter för utspädningskydd) i samband med transaktionen, antingen direkt eller indirekt, om dessa betalningar dras från Priip-produktens tillgångar.

14. Ankomstkursen ska fastställas som medelmarknadspriset på investeringen vid den tidpunkt då transaktionsordern skickas till en annan person. För transaktionsorder som behandlas på en annan dag än den dag då ordern ursprungligen skickas till en annan person ska ankomstkursen fastställas som öppningskursen för investeringen på transaktionsdagen eller, om någon öppningskurs inte är tillgänglig, den senaste stängningskursen. Om det inte finns någon kurs tillgänglig vid den tidpunkt då transaktionsordern skickas till en annan person (t.ex. på grund av att ordern inletts utanför marknadens öppettider eller på marknader där handel sker direkt mellan köpare och säljare (OTC-marknader) och det inte finns någon insyn i intradagskurser) ska ankomstkursen fastställas som öppningskursen på transaktionsdagen eller, om öppningskursen inte är tillgänglig, den senaste stängningskursen. När en order exekveras utan att skickas till en annan person ska ankomstkursen fastställas som medelmarknadspriset på investeringen vid den tidpunkt då transaktionsordern exekverades.

15. Om information om den tidpunkt då transaktionsordern skickas till en annan person inte är tillgänglig (eller inte är tillgänglig på tillräcklig precisionsnivå), eller där information om kursen vid denna tidpunkt inte är tillgänglig, är det tillåtet att som ankomstkurs använda öppningskursen för investeringen på transaktionsdagen eller, om öppningskursen inte är tillgänglig, den senaste stängningskursen. Vid beräkning av transaktionskostnader med hjälp av data före den 31 december 2017 kan intradagskurser anses inte vara tillgängliga.

16. Kostnader i samband med transaktioner som genomförs av Priip-produkter och som avser finansiella instrument inom någon av de kategorier som anges i punkterna 4–10 i avsnitt C i bilaga I till direktiv 2014/65/EG ska beräknas på följande sätt:

- a) För instrument som är standardiserade och där det förekommer regelbunden handel i själva instrumentet (till exempel en indextermin kopplad till ett större aktieindex) ska transaktionskostnaderna beräknas med hänvisning till själva instrumentet. Ankomstkursen ska fastställas som medelkursen för instrumentet.
- b) För kundanpassade linjära instrument där det inte finns någon kurstransparens eller regelbunden handel i själva instrumentet ska transaktionskostnader beräknas utifrån de(n) underliggande tillgången/tillgångarna. Ankomstkursen ska beräknas baserat på kursen för underliggande tillgångar, med hjälp av lämpliga viktningar om det finns mer än en underliggande tillgång. Om kostnaden för transaktioner i instrumentet är väsentligt högre än kostnaden för transaktioner i den underliggande tillgången måste detta beaktas i beräkningen av transaktionskostnader.
- c) För icke-linjära instrument får transaktionskostnaderna beräknas som skillnaden mellan den kurs som betalas eller erhålls för instrument och instrumentets verkliga värde på den grundval som beskrivs i punkterna 36–46 i denna bilaga.

17. Vid beräkning av kostnader som rör utländsk valuta måste ankomstkursen återspegla en rimlig uppskattning av den konsoliderade kursen och inte bara vara den kurs som kan erhållas från en enda motpart eller valutaplattform, även om det finns ett avtal om att alla valutatransaktioner ska genomföras med en enda motpart.

18. Vid beräkning av kostnader som rör order som initialt lämnas i en auktion ska ankomstkursen beräknas som medelkursen omedelbart före auktionen.

Transaktionskostnader för andra tillgångar

19. Vid beräkning av transaktionskostnader för andra tillgångar än de tillgångar som avses i punkt 9 i denna bilaga ska metoden i punkt 12 i denna bilaga användas och ankomstkursen beräknas på följande sätt:
- a) För en försäljning:
 - i) Ankomstkursen ska beräknas som den tidigare oberoende värderingskursen för tillgången, i förekommande fall justerat med hänsyn till marknadsrörelser, med hjälp av ett lämpligt jämförelseindex.
 - ii) Om en tidigare oberoende värderingskurs inte är tillgänglig måste transaktionskostnaderna beräknas baserat på skillnaden mellan transaktionskursen och en bedömning av det verkliga värdet på tillgången före försäljning.
 - b) För ett köp:
 - i) Ankomstkursen ska beräknas som den tidigare oberoende värderingskursen för tillgången, i förekommande fall justerat med hänsyn till marknadsrörelser, med hjälp av ett lämpligt jämförelseindex, om en sådan kurs är tillgänglig.
 - ii) Om en tidigare oberoende värderingskurs inte är tillgänglig måste transaktionskostnaderna beräknas baserat på skillnaden mellan transaktionskursen och en bedömning av det verkliga värdet på tillgången före köp.
20. Den uppskattade transaktionskostnaden får inte vara lägre än summan av de faktiska identifierbara kostnader som är direkt kopplade till transaktionen.

Transaktionskostnader för nya Priip-produkter

21. För Priip-produkter som har funnits i mindre än 3 år och som främst investerar i de tillgångar som avses i punkt 9 i denna bilaga får transaktionskostnaderna beräknas antingen genom att den uppskattade portföljomsättningen i varje tillgångsklass multipliceras med kostnader beräknade enligt den metod som avses i punkt (c), eller som ett genomsnitt av de faktiska transaktionskostnaderna under perioden och en standardiserad uppskattning på följande grundval:
- a) För den högsta multipeln på sex månader som Priip-produkten har funnits ska transaktionskostnader beräknas på den grundval som beskrivs i punkterna 12–18 i denna bilaga.
 - b) För den återstående perioden upp till tre år ska transaktionskostnader beräknas genom att en uppskattning av portföljomsättningen i varje tillgångsklass multipliceras enligt den metod som avses i punkt (c).
 - c) Vilken metod som ska användas varierar beroende på tillgångsklass och ska bestämmas enligt följande:
 - i) För de tillgångsklasser som anges i tabellen nedan ska transaktionskostnaderna beräknas som genomsnittet av den beräknade kostnaden för transaktionen (baserat på skillnaden mellan köp- och säljkurs dividerat med två) för den aktuella tillgångsklassen under normala marknadsförhållanden.

För att uppskatta kostnaden ska ett eller flera referensindex fastställas för varje tillgångsklass. Därefter ska den genomsnittliga skillnaden mellan köp- och säljkurs för de underliggande indexen samlas in. De insamlade uppgifterna ska avse skillnaden mellan köp- och säljkurs vid stängning på den tionde affärsdagen i varje månad under det senaste året.

De skillnader mellan köp- och säljkurser som samlas in ska därefter divideras med två för att få fram den beräknade transaktionskostnaden för varje tidpunkt. Genomsnittet för dessa värden är den beräknade kostnaden för transaktioner i varje tillgångsklass under normala marknadsförhållanden.

Tillgångsklasser	
Statsobligationer	Statsobligationer och liknande instrument på utvecklade marknader, betyg AAA-A
	Statsobligationer och liknande instrument på utvecklade marknader, annat betyg lägre än A

Tillgångsklasser	
Statsobligationer på tillväxtmarknader (hård och mjuk valuta)	Statsobligationer på tillväxtmarknader (hård och mjuk valuta)
Företagsobligationer med hög kreditvärdighet (<i>investment grade</i>)	Företagsobligationer med hög kreditvärdighet
Övriga företagsobligationer	Högavkastande företagsobligationer

- ii) För de tillgångsklasser som anges i tabellen nedan ska transaktionskostnader (inbegripet explicita och implicita kostnader) antingen uppskattas med hjälp av jämförbar information eller genom att uppskattningar av explicita kostnader läggs till uppskattningar av halva skillnaden mellan köp-säljkurs enligt metoden i punkt (i).

Tillgångsklasser	
Likviditet	Penningmarknadsinstrument (penningmarknadsfonder ingår ej här)
Aktier utvecklade marknader	Aktier i stora bolag (utvecklade marknader)
	Aktier i medelstora bolag (utvecklade marknader)
	Aktier i små bolag (utvecklade marknader)
Aktier tillväxtmarknader	Aktier i stora bolag (tillväxtmarknader)
	Aktier i medelstora bolag (tillväxtmarknader)
	Aktier i små bolag (tillväxtmarknader)
Börsnoterade derivat	Börsnoterade derivat

- iii) För de tillgångsklasser som anges i tabellen nedan är transaktionskostnaderna genomsnittet av den observerade kostnaden för transaktioner (baserat på skillnaden mellan köp- och säljkurs dividerat med två) i tillgångsklassen under normala marknadsförhållanden.

Vid fastställande av den observerade kostnaden för transaktionen får hänsyn tas till resultatet av en panelundersökning.

Tillgångsklasser	
OTC	OTC exotiska optioner
	OTC klassiska optioner
	OTC ränteswappar, kreditswappar och liknande
	OTC swappar och liknande instrument (utom ränteswappar, kreditswappar och liknande)
	OTC valutaterminer på utvecklade marknader
	OTC valutaterminer på tillväxtmarknader

22. Uppskattningar av portföljsättning för en Priip-produkt som har funnits i mindre än ett år ska överensstämma med den investeringspolicy som beskrivs i bifogade erbjudandehandlingar. Uppskattningar av portföljsättningen för en Priip-produkt som har funnits i mer än ett år måste överensstämma med portföljens faktiska omsättning.
23. För Priip-produkter som har funnits i mindre än tre år och som främst investerar i andra tillgångar än de som avses i punkt 9 i denna bilaga ska Priip-produktutvecklaren uppskatta transaktionskostnaderna enligt verkligt värde-metoden med hjälp av jämförbara tillgångar.

Resultatrelaterade avgifter

24. En beräkning av resultatrelaterade avgifter ska innefatta följande steg:

- a) Beräkna avgifterna på grundval av historiska uppgifter för de senaste 5 åren. De genomsnittliga årliga resultatrelaterade avgifterna ska beräknas i procent.
- b) Om en fullständig historik över de resultatbaserade avgifterna inte finns på grund av att fonden/andelsklassen är ny eller att fondens villkor har ändrats till följd av införandet av en resultatbaserad avgift eller en ändring av en av dess parametrar ska ovannämnda metod justeras enligt följande:

- i) Utgå från relevant tillgänglig historik för resultatbaserade intäkter för fond/aktieklass.
- ii) För de år för vilka uppgifter saknas, uppskatta avkastningen för fonden/aktieklassen och, om det finns en relativ resultatbaserad avgiftsmodell, ta hänsyn till den historiska serien för jämförelseindex/minimiavkastning.

För nya fonder ska avkastningen uppskattas med hjälp av avkastningen för en jämförbar fond eller en jämförelsegrupp. Den beräknade avkastningen ska vara inbegripet alla kostnader som belastar den nya fonden. Därför måste jämförelsegruppernas avkastning justeras genom att avdrag görs för genomsnittliga relevanta kostnader enligt reglerna för den nya fonden. Om det handlar om en ny klass med en annan avgiftsstruktur ska till exempel avkastningen för den befintliga klassen justeras med kostnaderna för den nya klassen.

- iii) Beräkna avgifterna från början av sampelperioden, enligt kraven i punkt (a), fram till den tidpunkt från vilken det finns faktiska uppgifter om resultatbaserade avgifter med hjälp av relevant algoritm för ovannämnda historiska serier.
- iv) Länka samman de två dataserierna om resultatbaserade avgifter till en enda serie som omfattar hela sampelperioden enligt kraven i punkt (a).
- v) Beräkna de resultatbaserade avgifterna med hjälp av metoden i punkt (a) (genomsnitt av årliga resultatbaserade avgifter).

Särskilda vinstandelar (s.k. carried interest)

25. En beräkning av särskilda vinstandelar ska omfatta följande steg:

- a) Beräkna avgifterna på grundval av historiska uppgifter för de senaste 5 åren. De genomsnittliga årliga räntorna ska beräknas i procent;
- b) Om en fullständig historik över särskilda vinstandelar inte finns på grund av att fonden/andelsklassen är ny eller att fondens villkor har ändrats till följd av införandet av särskilda vinstandelar eller en ändring av en av dess parametrar ska ovannämnda metod justeras enligt följande:

- i) Utgå från relevant tillgänglig historik för särskilda vinstandelar för fond/aktieklass.

— För de år för vilka uppgifter saknas, uppskatta avkastningen för fonden/ aktieklassen.

— För nya fonder avkastningen uppskattas med hjälp av avkastningen för en jämförbar fond eller en jämförelsegrupp. Den beräknade avkastningen ska vara inbegripet alla kostnader som belastar den nya fonden. Därför måste jämförelsegruppernas avkastning justeras genom att avdrag görs för genomsnittliga relevanta kostnader som enligt reglerna för den nya fonden. Om det handlar om en ny klass med en annan avgiftsstruktur ska till exempel avkastningen för denna nya klass justeras med kostnaderna för den befintliga klassen.

- ii) Beräkna särskilda vinstandelar från början av sampelperioden, enligt kraven i punkt (a), fram till den tidpunkt från vilken det finns faktiska uppgifter om särskilda vinstandelar med hjälp av relevant algoritm för ovannämnda historiska serier.
- iii) Länka samman de två dataserierna om särskilda vinstandelar till en enda serie som omfattar hela sampelperioden enligt kraven i punkt (a);
- iv) Beräkna de särskilda vinstandelarna enligt den metod som avses i punkt (a) (genomsnitt av särskilda vinstandelar per år).

26. Om inga särskilda vinstandelar har tagits ut under investeringen måste en varning åtfölja angivelsen av noll särskilda vinstandelar i kostnadstabellen för att göra klart att en betalning på x % av den slutliga avkastningen kommer behöva göras när investeringen löses in.

II. FÖRTECKNING ÖVER KOSTNADER FÖR ANDRA PRIIP-PRODUKTER INVESTERINGSFONDER

Kostnader som ska offentliggöras

Engångskostnader

27. En engångskostnad är en tecknings- eller inlösenkostnad som omfattar initiala avgifter, provisioner och andra belopp som betalas direkt av icke-professionella investerare eller dras av från utbetalningar till en icke-professionell investerare.
28. Engångskostnader bärs av andra Priip-produkter än investeringsfonder, oavsett om de motsvarar nödvändiga utgifter som uppstått i deras verksamhet eller ersättningar till någon part som är knuten till eller levererar tjänster till dem.

Engångskostnader och engångsavgifter i samband med teckning

29. Engångskostnader och engångsavgifter omfattar, men är inte begränsade till, följande typer som ska beaktas i det kostnadsbelopp som ska offentliggöras för andra Priip-produkter än investeringsfonder:
- a) Försäljningsprovision.
 - b) Struktureringskostnader, inklusive kostnader för likviditetssgarantier (spread) och avvecklingskostnader.
 - c) Säkringskostnader (för att se till att Priip-produktutvecklaren kan återge resultatet för den strukturerade produktens derivatkomponent – här ingår transaktionskostnader).
 - d) Rättsliga avgifter.
 - e) Kostnader för kapitalgaranti.
 - f) Implicit premie som betalas till emittenten.

Engångskostnader och engångsavgifter i samband med inlösen

30. Engångskostnader och engångsavgifter i samband med inlösen omfattar, men är inte begränsade till, följande typer som ska beaktas i det belopp som ska offentliggöras för andra Priip-produkter än investeringsfonder:
- a) Proportionella avgifter.
 - b) Skillnad mellan köp- och medelkurs för att sälja produkten och eventuella explicita kostnader eller straffavgifter för förtida inlösen. Uppskattningen av köp- och medelkurs ska göras utifrån tillgången till en andrahandsmarknad, marknadsförhållandena och typen av produkt. Om Priip-produktutvecklaren (eller en anknuten tredje part) är den enda tillgängliga motparten för köp av produkten på andrahandsmarknaden ska denne uppskatta de inlösenkostnader som ska läggas till produktens verkliga värde i enlighet med dess interna policy.
 - c) CFD-relaterade kostnader (*contract-for-difference*), t.ex.:
 - i) provisioner som tas ut av CFD-leverantörer – en allmän provision eller en provision för varje transaktion – dvs. vid öppnande och stängning av kontrakt.
 - ii) CFD-handel såsom skillnader mellan köp- och säljkurs, finansieringskostnader över dagen och över natten, kontohanteringsavgifter och skatter som inte redan ingår i det verkliga värdet.

Återkommande kostnader

31. Återkommande kostnader är betalningar som regelbundet dras av från alla betalningar till icke-professionella investerare eller från det investerade beloppet.
32. Återkommande kostnader omfattar alla typer av kostnader som bärs av andra Priip-produkter än investeringsfonder, oavsett om de motsvarar nödvändiga utgifter som uppstått i deras verksamhet eller ersättningar till någon part som är knuten till eller levererar tjänster till dem.

33. Nedan följer en vägledande, men inte uttömmande, förteckning över de typer av återkommande avgifter som, om de dras av eller debiteras separat, ska beaktas i det belopp som ska offentliggöras:
- a) Kostnader relaterade till kupongutbetalningar.
 - b) Eventuella kostnader för underliggande.

Kostnader för de Priip-produkter som avses i punkt 17 i bilaga IV

34. Engångskostnader och engångsavgifter i samband med inlösen omfattar växlingsavgifter, clearingavgifter och avvecklingsavgifter, om dessa är kända.
35. Återkommande kostnader är säkringskostnader under normala marknadsförhållanden och stressade marknadsförhållanden.

Beräkning av kostnader för andra Priip-produkter än investeringsfonder

36. Vid beräkning av de implicita kostnader som är inbyggda i Priip-produkter ska Priip-produktutvecklaren hänvisa till emissionskursen och, efter teckningsperioden, till den gällande kurs för köp av produkten på en andrahandsmarknad.
37. Skillnaden mellan priset och produktens verkliga värde ska betraktas som en uppskattning av de totala teckningskostnader som ingår i priset. Om Priip-produktutvecklaren inte kan särskilja de relevanta implicita kostnader som ska offentliggöras i enlighet med punkt 29 i denna bilaga med hjälp av skillnaden mellan priset och det verkliga värdet, ska Priip-produktutvecklaren samarbeta med emittenten av de olika komponenterna i produkten, eller det relevanta organet, för att få in relevant information om dessa kostnader.
38. Det verkliga värdet är det pris som skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid överlåtelsen av en skuld vid en transaktion under normala förhållanden på förstahandsmarknaden (eller den mest gynnsamma marknaden) på värderingsdagen under gällande marknadsförhållanden (dvs. inlösenpriset), oavsett om priset är direkt observerbart eller beräknat med hjälp av en annan värderingsmetod.
39. Den policy för verkligt värde som reglerar beräkningen av det verkliga värdet ska fastställa en rad regler för bland annat följande:
- a) Styrning.
 - b) Metod för beräkning av verkligt värde.
40. Syftet med de regler som avses i punkt 39 i denna bilaga ska vara att ange huvuddragen i en värderingsprocess som
- a) överensstämmer med gällande redovisningsstandarder, vad gäller verkligt värde,
 - b) säkerställer att interna prissättningsmodeller för Priip-produkter överensstämmer med de metoder, modeller och standarder som Priip-produktutvecklaren använder för att värdera sin egen portfölj under hypotesen att produkten är tillgänglig för försäljning eller innehas för handel,
 - c) överensstämmer med produktens komplexitet och typen av underliggande,
 - d) beaktar emittentens kreditrisk och osäkerheten om den underliggande,
 - e) fastställer parametrarna för identifiering av en aktiv marknad för att undvika fel prissättning av risk, vilket i extrema fall kan leda till betydande fel i uppskattningarna,
 - f) maximerar användningen av relevanta observerbara marknadsdata och minimerar användningen av icke observerbara data.
41. Det verkliga värdet av en strukturerad produkt ska fastställas på grundval av
- a) marknadspriser, om sådana finns eller kan konstrueras på effektivt sätt,
 - b) interna prissättningsmodeller som utgår från marknadsdata som är indirekt kopplade till produkten och har härletts från produkter med liknande egenskaper (jämförelsemetod),
 - c) interna prissättningsmodeller baserade på insatsvaror som inte härrör direkt från marknadsdata för vilka uppskattningar och antaganden måste formuleras (marknadsvärderingsmetod).
42. Om det verkliga värdet inte kan härledas från marknadspriserna ska det beräknas med hjälp av en värderingsteknik som på lämpligt sätt kan ta hänsyn till de olika faktorer som påverkar produktens utbetalningsstruktur genom att så mycket som möjligt utnyttja marknadsdata.

43. Den värderingsteknik som avses i punkt 42 i denna bilaga ska beakta följande beroende på produktens komplexitet:
- a) Användningen av de senaste transaktionerna på armslängds avstånd mellan kunniga och professionella motparter..
 - b) Hänvisning till gällande marknadspris på ett annat instrument som är i grunden detsamma.
 - c) Användning av en lämplig diskonterad kassaflödesmodell där sannolikheten för varje kassaflöde bestäms med hjälp av en lämplig modell över tillgångsprisutveckling.
44. När det gäller teckningsprodukter ska det verkliga värdet beräknas vid den tidpunkt då produktvillkoren fastställs. Värderingsdatumet ska vara nära början av teckningstiden. Om teckningstiden är lång eller marknadsvolatiliteten hög ska ett kriterium om uppdatering av kostnadsinformation definieras.
45. Om preliminära villkor tillämpas ska kostnaderna beräknas med utgångspunkt i minimivillkoren för produkten.
46. Om rörliga teckningskurser tillämpas ska ett förfarande fastställas för hur kostnadseffekten av den rörliga teckningskursen ska införlivas och offentliggöras.

III. FÖRTECKNING ÖVER KOSTNADER FÖR FÖRSÄKRINGSBASERADE INVESTERINGSPRODUKTER

Kostnader som ska offentliggöras

Engångskostnader

47. En engångskostnad är en tecknings- eller inlösenkostnad som omfattar initiala kostnader, provisioner eller andra belopp som betalas direkt av icke-professionella investerare eller dras av från den första utbetalningen, eller från ett begränsat antal utbetalningar, till icke professionella investerare eller från en utbetalning i samband med inlösen eller uppsägning av produkten.
48. Engångskostnader bärs av försäkringsbaserade investeringsprodukter, oavsett om de motsvarar nödvändiga utgifter som uppstått i deras verksamhet eller ersättningar till någon part som är knuten till eller levererar tjänster till dem.
49. Engångskostnader omfattar, men är inte begränsade till, följande typer av teckningskostnader och avgifter som ska beaktas i det belopp som ska offentliggöras för försäkringsbaserade investeringsprodukter:
- a) Strukturerings- och marknadsföringskostnader.
 - b) Köp-, distributions- och försäljningskostnader.
 - c) Hanterings-/driftskostnader (inbegripet kostnader för hantering av försäkringsskydd).
 - d) Kostnadsdelen av de biometrisk riskpremier som avses i punkt 59 i denna bilaga.
 - e) Kostnader för att hålla det kapital som krävs (del som tas ut direkt ska offentliggöras).

Återkommande kostnader

50. Återkommande kostnader är betalningar som regelbundet dras av från alla betalningar från icke-professionella investerare eller från det investerade beloppet, eller belopp som inte tilldelas den icke-professionella investeraren enligt en vinstdelningsmekanism.
51. De återkommande kostnaderna omfattar alla typer av kostnader som bärs av försäkringsbaserade investeringsprodukter, oavsett om de motsvarar nödvändiga utgifter som uppstått i deras verksamhet eller ersättningar till någon part som är knuten till eller levererar tjänster till dem.
52. Nedan följer en vägledande, men inte uttömmande, förteckning över de typer av återkommande avgifter som ska beaktas i beloppet i "Övriga löpande kostnader" i tabell 2 i bilaga VII:
- a) Strukturerings- och marknadsföringskostnader.
 - b) Köp-, distributions- och försäljningskostnader.
 - c) Hanterings-/driftskostnader (inbegripet kostnader för hantering av försäkringsskydd).
 - d) Kostnadsdelen av de biometrisk riskpremier som avses i punkt 59 i denna bilaga.
 - e) Övriga administrativa kostnader.

- f) Kostnader för att hålla kapital (del som tas ut återkommande ska offentliggöras).
 - g) Belopp som implicit dras av från det investerade beloppet, t.ex. kostnader för hantering av försäkringsföretagets investeringar (depositionsavgifter, kostnader för nya investeringar etc.).
 - h) Betalningar till tredje part för att täcka nödvändiga kostnader i samband med köp eller försäljning av tillgångar som ägs av den försäkringsbaserade investeringsprodukten (inbegripet de transaktionskostnader som avses i punkterna 7–23 i denna bilaga).
53. Om en försäkringsbaserad investeringsprodukt investerar en del av sina tillgångar i fondföretag eller alternativa investeringsfonder i en annan Priip-produkt än fondföretag eller alternativa investeringsfonder, eller i en annan investeringsprodukt än en Priip-produkt, ska punkterna 5 l, 5 m eller 5 n i denna bilaga tillämpas.

Kostnadsredovisning av biometrisk riskpremie i försäkringsbaserade investeringsprodukter

Kostnadsdelen av biometrisk riskpremier

54. Biometrisk riskpremier är premier som betalas direkt av den icke-professionella investeraren eller dras av från belopp som krediteras den matematiska avsättningen eller från försäkringens andelsbonus, som ska täcka den statistiska risken för förmånsutbetalningar från försäkringen.
55. De biometrisk riskpremiernas verkliga värde är det förväntade nuvärdet (enligt räntesatserna i punkt 71 a i denna bilaga) för framtida utbetalningar av förmåner från försäkringen med beaktande av följande:
- a) Antaganden om bästa uppskattning av sådana utbetalningar av förmåner som baseras på den enskilda riskprofilen för den enskilda produktutvecklarens portfölj.
 - b) Andra förtjänster som rör försäkringsskyddet (sänkta biometrisk riskpremier som återbetalas till icke-professionella investerare, högre förmånsutbetalningar, lägre framtida premier etc.) som är en följd av vinstdelningsmekanismer (rättsliga och/eller avtalsenliga).
56. Antaganden om bästa uppskattning av framtida förmånsutbetalningar från försäkringen ska vara realistiska.
57. De beräknade framtida förmånsutbetalningarna ska inte omfatta försiktighetsmarginaler eller kostnader för hantering av försäkringsskyddet.
58. För produktutvecklare inom ramen för direktiv 2009/138/EG ska dessa antaganden om bästa uppskattning vara förenliga med respektive antaganden som används för att beräkna försäkringstekniska avsättningar i Solvens II-balansräkningen.
59. Kostnadsdelen av biometrisk riskpremier är skillnaden mellan de biometrisk riskpremier som tas ut av icke-professionella investerare och som avses i punkt 54 i denna bilaga, och det verkliga värdet av de biometrisk riskpremier som avses i punkt 55 i denna bilaga.
60. En Priip-produktutvecklare får i stället för att bara inkludera kostnadsdelen av dessa premier inkludera de biometrisk riskpremierna i deras helhet i beräkningen av engångskostnader eller återkommande kostnader.

DEL 2

Sammanfattande kostnadsindikatorer och kostnadernas sammanlagda effekt

I. SAMMANFATTANDE KOSTNADSINDIKATORER

61. Den sammanfattande kostnadsindikatorn för en Priip-produkt utgörs av minskningen av avkastningen till följd av de totala kostnader som beräknats enligt punkterna 70–72 i denna bilaga.
62. Vid beräkning av den sammanfattande kostnadsindikatorn ska de kostnader som ska offentliggöras enligt punkt 72 i denna bilaga utgöra de totala kostnaderna. För investeringsfonder ska detta motsvara summan av kostnaderna i punkterna 1 och 2 i denna bilaga, plus summan av kostnaderna i punkterna 4 och 6 i denna bilaga. För andra Priip-produkter än investeringsfonder, med undantag för de Priip-produkter som avses i punkt 17 i bilaga IV, ska detta motsvara summan av kostnaderna i punkterna 27 och 28 i denna bilaga, plus summan av kostnaderna i punkt 31 och 32 i denna bilaga. För Priip-produkter som avses i punkt 17 i bilaga IV ska detta motsvara summan av kostnaderna i punkterna 34 och 35 i denna bilaga. För försäkringsbaserade investeringsprodukter ska detta motsvara summan av kostnaderna i punkt 47 och 48, plus summan av kostnaderna i punkterna 50 och 51 i denna bilaga. De totala kostnaderna ska i förekommande fall även omfatta straffavgifter för inlösen.

Engångskostnader och kostnadsprocent för engångskostnader

63. Kostnadsprocenten för tecknings- och inlösenkostnader för Priip-produkten ska motsvara minskningen av den årliga avkastningen till följd av tecknings- och inlösenkostnader beräknade enligt punkterna 70 till 72 i denna bilaga.
64. Vid beräkning av kostnadsprocenten för tecknings- och inlösenkostnader ska de kostnader som enligt punkt 72 i denna bilaga ska offentliggöras för investeringsfonder vara tecknings- och inlösenkostnader enligt punkt 1–2 i denna bilaga, för andra Priip-produkter än investeringsfonder (med undantag för de Priip-produkter som avses i punkt 17 i bilaga IV) vara tecknings- och inlösenkostnader enligt punkterna 27–28 i denna bilaga, för de Priip-produkter som avses i punkt 17 i bilaga IV vara tecknings- och inlösenkostnader enligt punkt 35, samt för försäkringsbaserade investeringsprodukter vara tecknings- och inlösenkostnader enligt punkterna 47–48 i denna bilaga. Inlösenkostnader ska i förekommande fall även omfatta straffavgifter för inlösen.

Kostnadsprocent för återkommande kostnader, portföljtransaktionskostnader och försäkringskostnader/andra återkommande kostnader

65. Kostnadsprocenten för portföljtransaktionskostnader, försäkringskostnader och andra återkommande kostnader för Priip-produkten ska motsvara minskningen av den årliga avkastningen till följd av portföljtransaktionskostnader och andra återkommande kostnader beräknade enligt punkterna 70–72 i denna bilaga.
66. Vid beräkning av kostnadsprocenten för portföljtransaktionskostnader och försäkringskostnader gäller följande:
- a) Vid beräkning av kostnadsprocenten för portföljtransaktionskostnader ska kostnader som ska offentliggöras enligt punkt 72 för investeringsfonder vara portföljtransaktionskostnader enligt punkterna 7–23 i denna bilaga, för andra Priip-produkter än investeringsfonder (med undantag för Priip-produkter som avses i punkt 17 i bilaga IV) vara portföljtransaktionskostnader enligt punkt 29 c i denna bilaga, samt för försäkringsbaserade investeringsprodukter vara portföljtransaktionskostnader enligt punkt 52 h i denna bilaga.
 - b) Vid beräkning av kostnadsprocenten för försäkringskostnader ska de kostnader som ska offentliggöras enligt punkt 72 i denna bilaga för försäkringsbaserade investeringsprodukter vara försäkringskostnaderna enligt punkterna 59 och 60 i denna bilaga.
67. Kostnadsprocenten för övriga återkommande kostnader ska motsvara minskningen av den årliga avkastningen till följd av andra återkommande kostnader som beräknas som skillnaden mellan den sammanfattande kostnadsindikatorn enligt punkt 61 i denna bilaga och den totala kostnadsprocenten för engångskostnader enligt punkt 63 i denna bilaga, plus kostnadsprocenten för portföljtransaktionskostnader enligt punkt 66 a, plus kostnadsprocenten för försäkringskostnader enligt punkt 66 b i denna bilaga, plus kostnadsprocenten för extra kostnader enligt punkt 68 i denna bilaga.

Extra kostnader och kostnadsprocent för extra kostnader (resultatrelaterade avgifter och särskilda vinstandelar (s.k. carried interest))

68. Vid beräkning av kostnadsprocenten för resultatrelaterade avgifter ska de kostnader som ska offentliggöras enligt punkt 72 för investeringsfonder vara extra kostnader för portföljen enligt punkt 6 a i denna bilaga. Vid beräkning av kostnadsprocent för särskilda vinstandelar (s.k. carried interest) ska de kostnader som ska offentliggöras enligt punkt 72 i denna bilaga för investeringsfonder vara extra kostnader för portföljen enligt punkt 6 b i denna bilaga.
69. De "löpande utgifter", "resultatrelaterade avgifter" och "särskilda vinstandelar (s.k. carried interest)" som avses i bilaga VII motsvarar de "återkommande kostnader", "procentsatsen för resultatrelaterade avgifter" och "procentsatsen för särskilda vinstandelar (s.k. carried interest)" som avses i denna bilaga och i artikel 5.

Beräkning av den sammanfattande kostnadsindikatorn

70. Den sammanfattande kostnadsindikatorn ska beräknas som skillnaden mellan de två procentsatserna i och r, där r är den årliga internräntan i förhållande till de bruttobetalningar som gjorts av den icke-professionella investeraren och de uppskattade förmånsutbetalningar som den icke-professionella investeraren har fått under den rekommenderade innehavstiden, medan i är den årliga internräntan för respektive kostnadsfria scenario.
71. Uppskattningar av framtida förmånsutbetalningar enligt punkt 70 i denna bilaga ska grundas på följande antaganden:
- a) Med undantag för de Priip-produkter som avses i punkt 17 i bilaga IV ska den årliga internräntan, dvs. Priip-produktens resultat, beräknas med hjälp av den metod och den underliggande hypotes som används för uppskattningen av det neutrala scenariot i faktabladets avsnitt om resultatscenarier.
 - b) Förmånsutbetalningarna ska uppskattas utifrån antagandet att avdrag görs för alla kostnader som ingår i de totala kostnaderna enligt punkt 62 i denna bilaga.

- c) För de Priip-produkter som avses i punkt 17 i bilaga IV och för fondföretag eller fonder som inte är fondföretag för vilka Priip-produktutvecklarna använder faktabladet i enlighet med artikel 14.2 i denna förordning, ska resultatet vara 3 %.

72. Vid beräkning av det kostnadsfria scenario som avses i punkt 70 i denna bilaga gäller följande:

- a) Vid beräkning av r ska antingen den icke-professionella investerarens bruttobetalningar från beräkningen av r reduceras med de kostnader som ska offentliggöras, eller de beräknade förmånsutbetalningarna till den icke-professionella investeraren från beräkningen av r ökas, utifrån antagandet att de kostnader som ska offentliggöras hade investerats. Då blir r i den årliga internräntan i förhållande till dessa justerade betalningar av och till den icke-professionella investeraren.
- b) Om kostnader som ska offentliggöras kan uttryckas som en konstant procentsats av tillgångarnas värde kan de undantas från den beräkning som beskrivs i punkt 72 a i denna bilaga, och i stället läggas till i efterhand till den årliga internräntan i för respektive kostnadsfria scenario.

Särskilda krav för andra Priip-produkter än investeringsfonder:

73. I den beräkning av det kostnadsfria scenariot som avses i punkt 70 i denna bilaga ska för andra Priip-produkter än investeringsfonder bruttobetalningar av den icke-professionella investeraren i beräkningen av r enligt punkt 72 i denna bilaga reduceras med de kostnader som ska offentliggöras.

Särskilda krav för försäkringsbaserade investeringsprodukter:

74. I den beräkning som beskrivs i punkterna 70–72 i denna bilaga ska det för försäkringsbaserade investeringsprodukter förutsättas att inga betalningar till följd av försäkringsskydd görs under innehavstiden. Beräkningen av den sammanfattande kostnadsindikatorn ska uteslutande baseras på uppskattade förmånsutbetalningar.
75. I den utsträckning återkommande kostnader och engångskostnader täcks av explicita kostnader som utgör en fast del av beräkningen av produktens premier ska beräkningen av återkommande kostnader och engångskostnader grundas på dessa explicita kostnader.
76. När det gäller vinstandelar för försäkringsbaserade produkter ska följande tillämpas:
- a) Vid beräkning av återkommande kostnader och engångskostnader för försäkringsbaserade investeringsprodukter ska delar av avkastningen på investeringar som behålls genom vinstdelningsmekanismer betraktas som kostnader.
- b) Om en del av kostnaderna återförs till icke-professionella investerare genom separata kostnadsbonusar ska detta betraktas som en kostnadsrabatt som minskar kostnadsavdragen, förutsatt att
- i) kostnadsbonusarna deklarerar separat från andra delar av andelsbonusen och enligt avtalsvillkoren för produkten är avsedda att återfinansiera en del av kostnaderna,
- ii) Priip-produktutvecklaren på grundval av säkra försäkringsmatematiska metoder kan visa att förväntade framtida kostnadsbonusar täcks av förväntade framtida vinster enligt försiktiga antaganden om framtida kostnader.

Beräkning av kostnadsprocent

Principen om omvänd dubbelberäkning

77. Om en typ av kostnader täcks av två eller flera typer av kostnader enligt vad som avses i denna bilaga, ska denna kostnadstyp endast redovisas en gång i beräkningen av de indikatorer (kostnadsprocentsatser) som är baserade på denna kostnad.

Övriga specifikationer

78. Kostnadsprocentsatser ska uttryckas som procentandelar med två decimaler.

79. Kostnadsprocentsatser ska beräknas minst en gång per år.

80. Kostnadsprocentsatser ska grundas på Priip-produktutvecklarens senaste kostnadsberäkningar. Utan att det påverkar punkt 77 i denna bilaga ska kostnaderna bedömas på grundval av principen om att alla skatter ingår.

För investeringsfonder gäller följande:

- a) En separat beräkning ska göras för varje aktieklass, men om andelarna i två eller flera klasser anses vara likvärdiga får en enda beräkning göras för dem.
 - b) När det gäller paraplyfonder ska varje del eller delfond behandlas separat enligt denna bilaga, men eventuella avgifter som är hänförliga till fonden som helhet ska fördelas mellan delfonderna enligt en grundval som är rättvis för alla investerare.
81. Med undantag för den första beräkning som görs för en ny Priip-produkt, och om inget annat anges, ska kostnadsprocentsatserna beräknas retroaktivt minst en gång om året. Om det p.g.a. en väsentlig förändring anses vara olämpligt att använda den retroaktiva siffran kan en uppskattning användas i stället fram till dess att det finns tillförlitliga siffror som avspeglar effekten av den väsentliga förändringen.
82. De retroaktiva siffrorna ska grundas på nyare kostnadsberäkningar som Priip-produktutvecklaren på rimliga grunder har fastställt vara lämpliga för ändamålet. Siffrorna kan baseras på kostnaderna i den resultaträkning för Priip-produkten som offentliggjorts i den senaste års- eller halvårsrapporten, om resultaträkningen är tillräckligt aktuell. Om resultaträkningen inte är tillräckligt aktuell ska en jämförbar beräkning baserad på kostnadsuttaget under en tolv månadersperiod som ligger närmare i tiden användas i stället.
83. Information om kostnadsprocentsatserna under föregående år/perioder ska offentliggöras på en plats som i faktabladet anges som allmän källa för ytterligare information för investerare.
84. Om kostnader som är hänförliga till underliggande fondföretag eller underliggande alternativa investeringsfonder ska beaktas gäller följande:
- a) Kostnadsindikatorn för varje underliggande fondföretag eller alternativ investeringsfond ska beräknas proportionellt utifrån den andel av Priip-produktens nettoandelsvärde som fondföretaget eller den alternativa investeringsfonden representerar vid den relevanta tidpunkten (som är den tidpunkt då Priip-siffrorna tas ut).
 - b) Alla siffror som har beräknats proportionellt ska läggas till den totala kostnadssiffran för den investerande Priip-produkten och utgöra en enda slutsumma.

Beräkningsmetod för nya Priip-produkter

85. I stället för retroaktiva uppgifter ska uppskattningar användas i beräkningen av olika kostnadstyper. Sådana uppskattningar ska göras genom att antingen en jämförbar Priip-produkt eller en jämförelsegrupp används som närmevärden.
86. För Priip-produkter som tar ut en fast heltäckande avgift ska denna användas (förutsatt att den inbegriper alla kostnader som ska anges enligt kraven på offentliggörande av Priip-produkters kostnader).
87. För Priip-produkter med ett tak eller en högsta gräns för det belopp som kan tas ut (och förutsatt att det inbegriper alla kostnader som ska redovisas enligt kraven på offentliggörande), ska taket eller den högsta gränsen användas i stället, på villkor att Priip-produktutvecklaren åtar sig att respektera den offentliggjorda kostnaden och att absorbera kostnader som annars skulle leda till att siffran överskrids.
88. Om angivandet av en siffra med två decimaler enligt Priip-produktutvecklarens åsikt sannolikt skulle ge investerarna en falsk bild av exakthet, behöver denna siffra endast uttryckas med en decimal.
89. Priip-produktutvecklaren ska säkerställa att den uppskattade siffrans exakthet kontrolleras med jämna mellanrum. Priip-produktutvecklaren ska avgöra om det är lämpligt att använda retroaktiva siffror i stället för en uppskattning, men ska i alla händelser senast tolv månader efter det datum då Priip-produkten för första gången bjöds ut till försäljning i någon medlemsstat, kontrollera uppskattningens exakthet genom att beräkna en retroaktiv siffra.

II. KOSTNADERNAS SAMMANLAGDA EFFEKT

Gemensamma krav för alla Priip-produkter

90. De tabeller som avses i artikel 5 ska innehålla en angivelse av de totala kostnaderna i monetära och procentuella termer för de icke-professionella investerarna: 10 000 euro (för alla Priip-produkter utom försäkringsbaserade produkter med regelbundna premier) respektive 1 000 euro per år (för försäkringsbaserade investeringsprodukter med regelbundna premier) under olika innehavstider, inbegripet den rekommenderade innehavstiden. De innehavstider som ska anges är de innehavstider som avses i punkterna 14–16 i bilaga IV. Om en produkt inte anses ha en alternativ likviditetsfacilitet som stöds av Priip-produktutvecklaren eller en tredje part, eller om det saknas likviditetsarrangemang, eller för de Priip-produkter som avses i punkt 17 i bilaga IV, får denna kostnadsangivelse visas först på förfallodagen eller vid den rekommenderade innehavstidens utgång.

91. Om Priip-produkten har en annan valuta än euron ska ett belopp av liknande storlek som beloppen i punkt 90 i denna bilaga användas som direkt kan divideras med 1 000.
 92. De totala kostnaderna ska omfatta engångskostnader, återkommande kostnader och extrakostnader, och i förekommande fall straffavgifter vid inlösen.
 93. Straffavgifter vid inlösen ska särskiljas från andra inlösenavgifter som måste betalas under alla omständigheter och därför alltid måste ingå i engångskostnaderna.
 94. Relevansen av straffavgifter vid inlösen beror på investeringens innehavstid och exakt när produkten löses in. Straffavgifter vid inlösen är inte relevanta om investeringen behålls under den rekommenderade innehavstiden.
-

BILAGA VII

REDOVISNING AV KOSTNADER

Den reducerade avkastningen visar hur de totala kostnader som du betalar påverkar avkastningen på investeringen. De totala kostnaderna omfattar engångskostnader, löpande kostnader och extrakostnader.

De belopp som visas här är de ackumulerade kostnaderna för produkten i sig över tre olika innehavstider. De omfattar eventuella straffavgifter vid förtida inlösen. Siffrorna förutsätter att du investerar [10 000 euro (ELLER 1 000 euro per år för Priips-produkter med regelbundna premier)]. Siffrorna är uppskattningar och kan ändras i framtiden.

Tabell 1

Kostnad över tid

Den person som säljer eller ger dig råd om produkten kan ta ut andra kostnader. Om så är fallet ska personen i fråga informera dig om dessa kostnader och visa hur de sammanlagda kostnaderna påverkar din investering över tiden.

Investering [10 000 euro] Scenarier	Om du löser in efter [1] år	Om du löser in efter [den rekommenderade innehavstiden/2]	Om du löser in vid utgången av [den rekommenderade innehavstiden]
Totala kostnader	[...] %	[...] %	[...] %
Effekt på avkastning	[...] %	[...] %	[...] %

Tabell 2

Kostnadssammansättning

Nedanstående tabell visar

- inverkan varje år av olika typer av kostnader på den avkastning du kan få på investeringen i slutet av den rekommenderade innehavstiden,
- vad de olika kostnadskategorierna betyder.

Den här tabellen visar effekten på avkastningen per år			
Engångskostnader	Teckningskostnader	[...] %	Effekten av de kostnader du betalar när du tecknar dig för investeringen. [Det här är det mesta du kommer att betala och det kan hända att du betalar mindre]. [OCH/ELLER när kostnaderna är inbakade i priset, t.ex. när det handlar om andra Priip-produkter än investeringsfonder] Effekten av kostnaderna ingår redan i priset. [Det här är det mesta du kommer att betala och det kan hända att du betalar mindre]. [Om distributionskostnader ingår i teckningskostnaderna] Detta omfattar distributionskostnaderna för din produkt.
	Inlösenkostnader	[...] %	Effekten av kostnaderna för att lösa in investeringen vid förfall.
Löpande kostnader	Portföljtransaktionskostnader	[...] %	Effekten av kostnaderna för att vi köper och säljer underliggande investeringar för produkten.
	Övriga löpande kostnader	[...] %	Effekten av avgifter som vi tar ut varje år för förvaltningen av dina investeringar och de kostnader som redovisas i avsnitt II.
Bikostnader	Resultatbaserade avgifter	[...] %	Effekten av resultatbaserade avgifter. Dessa drar vi av från din investering om produkten överträffar jämförelseindex [y dividerat med x %].
	Särskild vinstandel (s.k. carried interest)	[...] %	Effekten av den särskilda vinstandelen (s.k. carried interest). Denna andel tas ut när resultatet av investeringen har [överträffat x %]. [En betalning på y % av den slutliga avkastningen kommer att krävas när investeringen har lösts in.]
	Särskild vinstandel (s.k. carried interest)		

För Priip-produkter som erbjuder flera olika investeringsalternativ ska Priip-produktutvecklarna använda tabellerna 1 och 2 i denna bilaga för kostnadsredovisningen och för varje siffra i tabellerna, i förekommande fall, visa kostnadsspannet.

ISSN 1977-0820 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2628 (pappersutgåva)

Europeiska unionens publikationsbyrå
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV